

אנשים עם מוגבלות בישראל 2020 נתונים סטטיסטיים נבחרים

ליטל ברלב ■ יערה פור ■ יניב אורן

מאירס-ג'וינט-ברוקדייל
MYERS-JDC-BROOKDALE
מאירס - ג'וינט - ברוקדייל

נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
COMMISSION FOR EQUAL RIGHTS OF PERSONS WITH DISABILITIES
مفوضية مساواة حقوق الأشخاص ذوي الإعاقة

משרד המשפטים
MINISTRY OF JUSTICE | وزارة العدل

מקור הנתונים העיקרי: הסקר החברתי של הלמ"ס

- סקר שנתי שנערך משנת 2002 אחת לשנה
- נאספים נתונים ממדגם מייצג של האוכלוסייה הבוגרת בישראל (בני 20 ומעלה)
- מבוסס על מדגם של כ-9,000 נפש המתגוררים בקהילה
- איסוף נתונים בראיון פנים אל פנים
- מטרת הסקר: לברר את המצב החברתי והכלכלי של האוכלוסייה בישראל
- המצגת הנוכחית נסמכת על נתוני הסקר החברתי 2019
- אין בסקר החברתי נתונים על ילדים. הנתונים בנוגע להם הושלמו מנתוני משרד החינוך וממחקרי מכון ברוקדייל

שכיחות המוגבלות

מספר ושיעור האנשים עם מוגבלות בישראל^א

■ בישראל כ-1,566,100 אנשים עם מוגבלות מתוך אוכלוסייה המונה 9,140,500 נפש

■ 17% מהאוכלוסייה

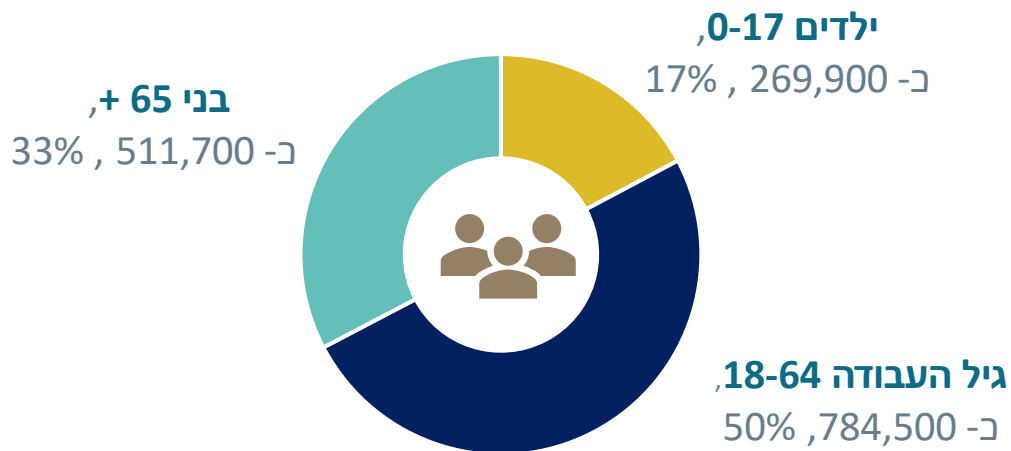
■ 21% מהאוכלוסייה הבוגרת (בני 20 ומעלה)

^אאומדן על סמך הסקר החברתי ובתוספת אומדנים לאוכלוסיות שאינן משתתפות בסקר החברתי (ילדים וצעירים מתחת לגיל 20, מתגוררים בפזורה, דיירי מוסדות)

מספר האנשים עם מוגבלות לפי גיל

אנשים עם מוגבלות בישראל, לפי קבוצות גיל, 2019

סה"כ כ-1,566,100 אנשים

מספר ושיעור האנשים עם מוגבלות לפי גיל

כ-269,900 ילדים עם מוגבלות בני 0-17

- ילדים מהווים 17% מהאנשים עם מוגבלות
- 9% מקבוצת הגיל

כ-784,500 מבוגרים בגיל העבודה (18-64) עם מוגבלות

- אנשים בגיל העבודה מהווים 50% מהאנשים עם מוגבלות
- 17% מקבוצת הגיל

כ-511,700 זקנים עם מוגבלות (+65)

- אנשים בני +65 מהווים 33% מהאנשים עם מוגבלות
- 50% מקבוצת הגיל

האומדן חושב על סמך נאון, ד., יפרח, א. ובייץ-מוראי, ש. (1998). סקר ארצי על ילדים עם נכויות בישראל שלב 1: סינון. מאיירס-ג'וינט-מכון ברוקדייל והמוסד לביטוח לאומי

אנשים עם מוגבלות חמורה

- ל- 8% מהאוכלוסייה הבוגרת יש מוגבלות חמורה
- 276,000 אנשים בגיל העבודה (20-64) עם מוגבלות חמורה
- 6% מהאוכלוסייה בגיל העבודה
- 195,200 אנשים בגיל +65 עם מוגבלות חמורה
- 19% מהאוכלוסייה בגיל +65

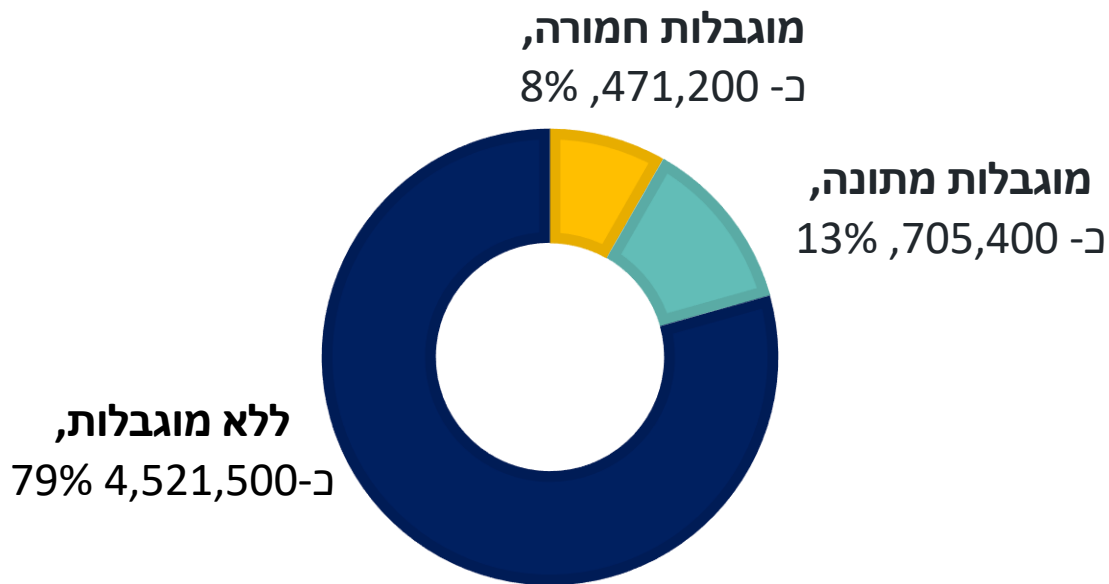
מוגבלות חמורה = בעיה פיזית או בריאותית הנמשכת לפחות 6 חודשים, המפריעה מאוד בפעולות יום-יומיות

אנשים עם מוגבלות +20, לפי מידת המוגבלות, 2019

(אחוזים)

הסקר החברתי של הלמ"ס אינו כולל ילדים ובני נוער מתחת לגיל 20, דיירי מוסדות ואנשים המתגוררים ביישובים שאינם מוכרים. הנתונים שהוצגו עד כה כללו אומדנים להשלמת האוכלוסיות שאינן נכללות בסקר החברתי. מכאן ואילך הנתונים מתייחסים רק לאוכלוסיות הכלולות בסקר החברתי.

קשיי תפקוד בקרב אנשים עם מוגבלות

בני 20+, 2019

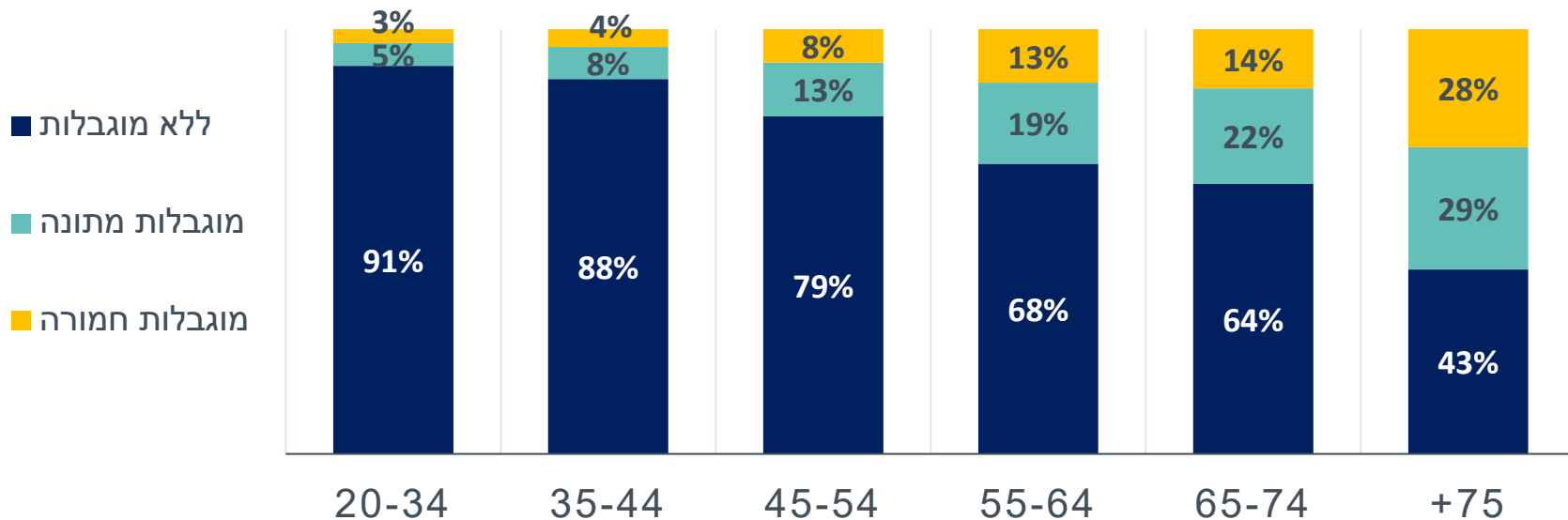
- ל-44% מהאנשים עם מוגבלות יש קושי רב **בהליכה** (כולל מי שאינם מסוגלים כלל ללכת)
- ל-11% מהם יש קושי רב **בזיכרון** או בריכוז (כולל מי שאינם מסוגלים לכך כלל)
- ל-11% מהם יש קושי רב **בראייה** (כולל מי שאינם יכולים לראות כלל)
- ל-8% מהם יש קושי רב **בשמיעה** (כולל מי שאינם יכולים לשמוע כלל)

- ל-49% מהאנשים עם מוגבלות, סוג הקושי התפקודי **אינו כלול בקטגוריות הנ"ל**
- ל-58% מהאנשים עם מוגבלות סוג הקושי התפקודי **אינו כלול בקטגוריות הנ"ל**

שיעור המוגבלות לפי קבוצות הגיל

בני 20+, לפי מידת המוגבלות ולפי קבוצות גיל, 2019 (באחוזים)

שיעורי מוגבלות לפי מגדר

מעל 65

47%
מקרב
הנשים

39%
מקרב
הגברים

בגיל העבודה

15%
מקרב
הנשים

16%
מקרב
הגברים

מעל גיל 20

21%
מקרב
הנשים

20%
מקרב
הגברים

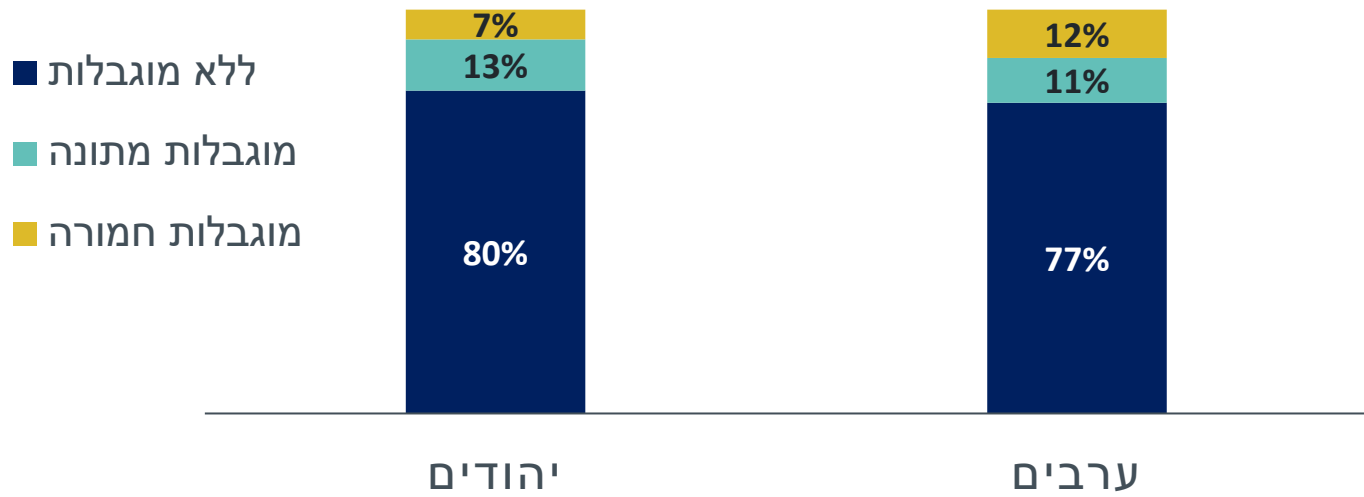
הסבר אפשרי לכך הוא תוחלת החיים הגבוהה יותר של נשים

שיעור המוגבלות לפי קבוצות אוכלוסייה

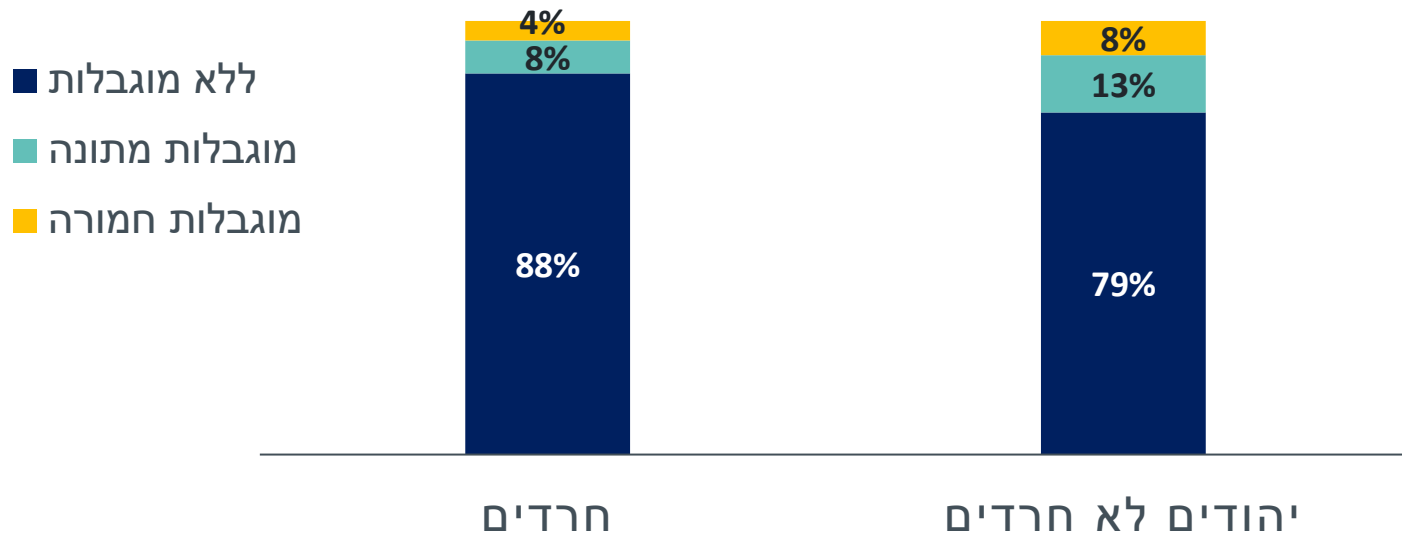
בני +20, לפי מידת המוגבלות ולפי קבוצות אוכלוסייה, 2019 (באחוזים)

שיעור המוגבלות בקרב האוכלוסייה החרדית

בני 20+, 2019 (באחוזים)

שיעורי מוגבלות לפי קבוצות אוכלוסייה

שיעור האנשים עם מוגבלות באוכלוסייה הבוגרת:

- 23% באוכלוסייה הערבית
- 20% באוכלוסייה היהודית

הפער בין ערבים ליהודים גבוה במיוחד בקרב אנשים עם מוגבלות חמורה:

- 12% באוכלוסייה הערבית
- 7% באוכלוסייה היהודית

בקרב חרדים שיעור המוגבלות נמוך (12%) לעומת בקרב יהודים לא חרדים (23%) ובקרב האוכלוסייה הערבית (23%). ייתכן שהסיבה היא דיווח חסר.

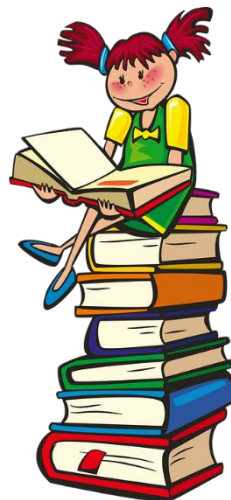
חינוך והשכלה

ילדים עם מוגבלות במערכת החינוך – שילוב וחינוך מיוחד^א

מבין הילדים בחינוך המיוחד:

- 62% משולבים פרטנית במערכת החינוך הרגילה
- 18% לומדים בכיתות מיוחדות בבתי ספר רגילים
- 20% לומדים במסגרות של החינוך המיוחד

258 אלף תלמידים

שהם 10% מן התלמידים
במערכת החינוך

^אנתונים אלה הם עיבודים על בסיס השנתון של הלמ"ס נכון לשנת הלימודים 2018/19

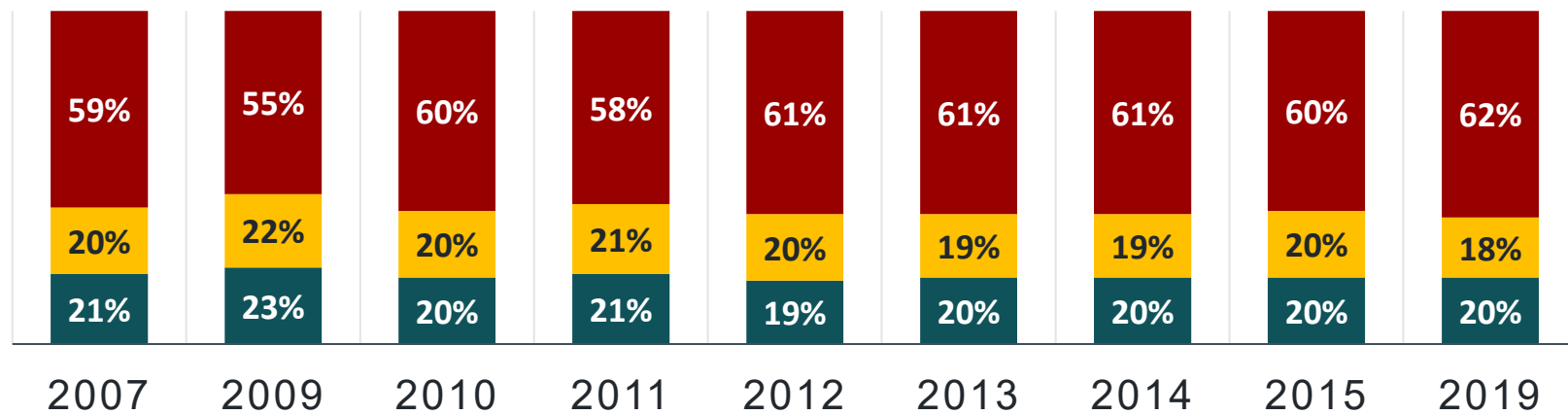

ב-2019 – 62% מילדי החינוך המיוחד משולבים בביתות רגילות

תלמידי החינוך המיוחד לפי סוגי מסגרות חינוך, שנים נבחרות,
בכל שלבי החינוך – קדם יסודי, יסודי ועל-יסודי (באחוזים) ^

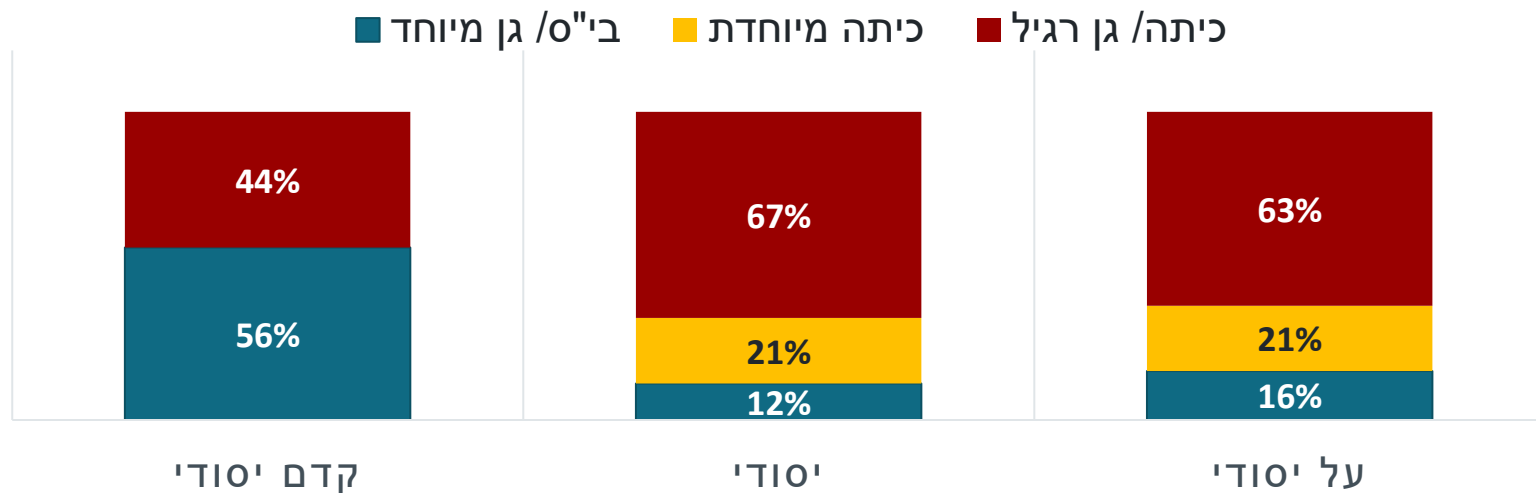
■ כיתה/גן רגיל ■ כיתה מיוחדת ■ בי"ס/גן מיוחד

67% מהתלמידים ביסודי משולבים בכיתות רגילות

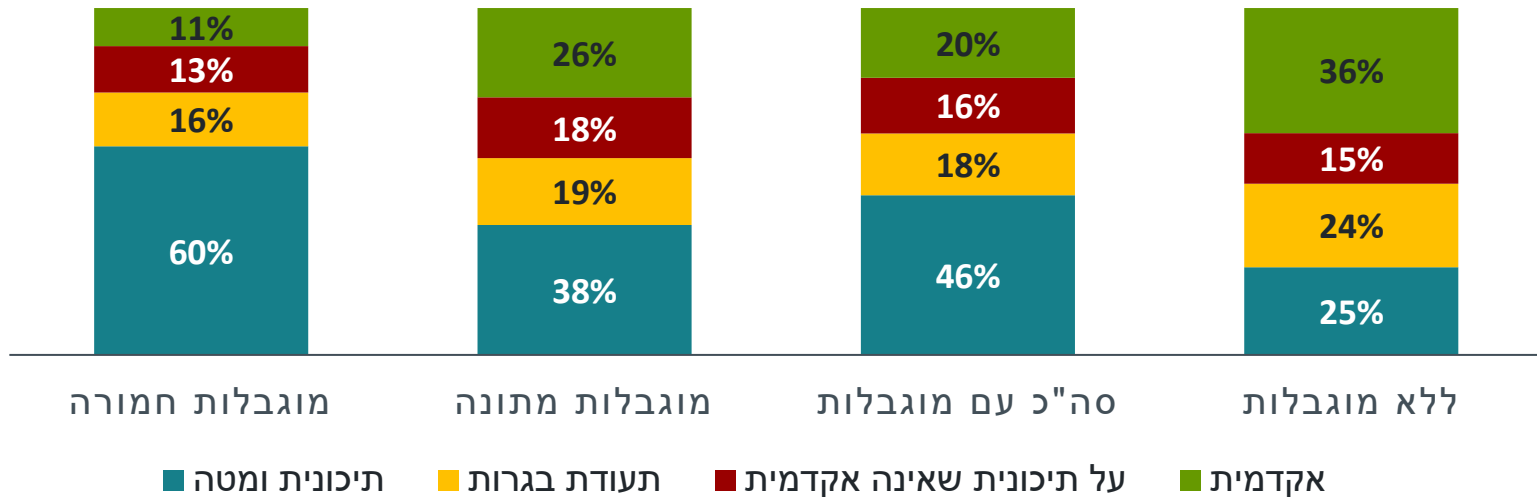
תלמידי החינוך המיוחד לפי סוגי מסגרות חינוך, שנים נבחרות, בכל שלבי החינוך – קדם יסודי, יסודי ועל-יסודי (באחוזים)

ל-46% מהאנשים עם מוגבלות בגיל העבודה השכלה תיכונית ומטה ללא תעודת בגרות

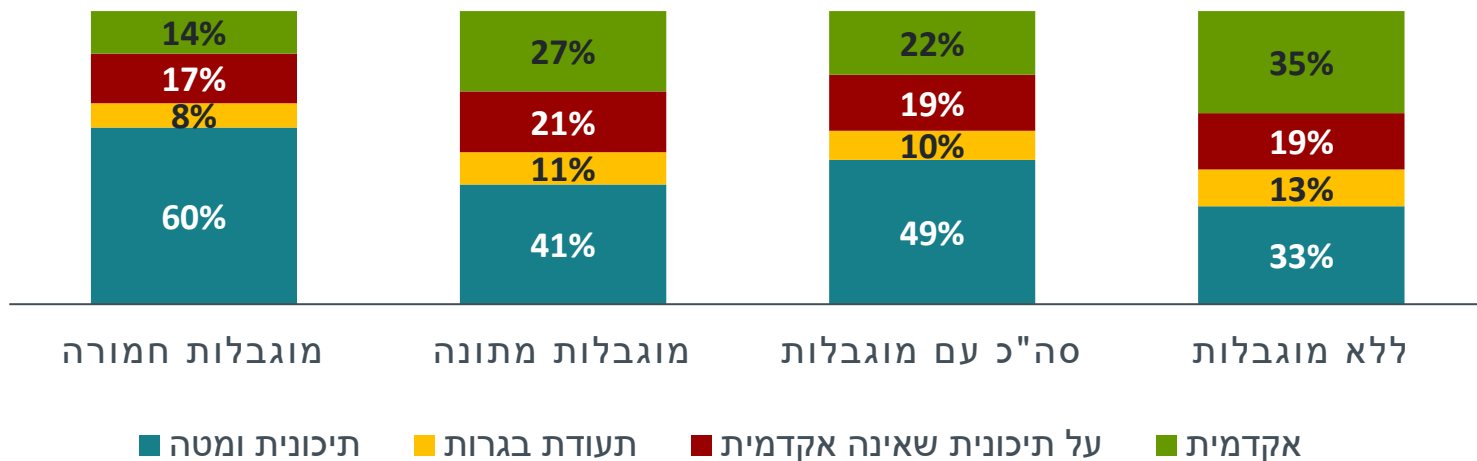
התעודה הגבוהה ביותר של בני 20-64, לפי מידת המוגבלות (באחוזים), 2019

לאנשים עם מוגבלות יש השכלה נמוכה יותר מאשר לאנשים ללא מוגבלות

התעודה הגבוהה ביותר של בני 65+, לפי מידת המוגבלות (באחוזים), 2019

רמת ההשכלה של אנשים עם מוגבלות

בקרב בני 65+

השכלה תיכונית ומטה
(ללא תעודת בגרות):

- עם מוגבלות: 49%
- ללא מוגבלות: 33%

השכלה אקדמית

- עם מוגבלות: 22%
- ללא מוגבלות: 35%

בקרב בני 20-64

השכלה תיכונית ומטה
(ללא תעודת בגרות):

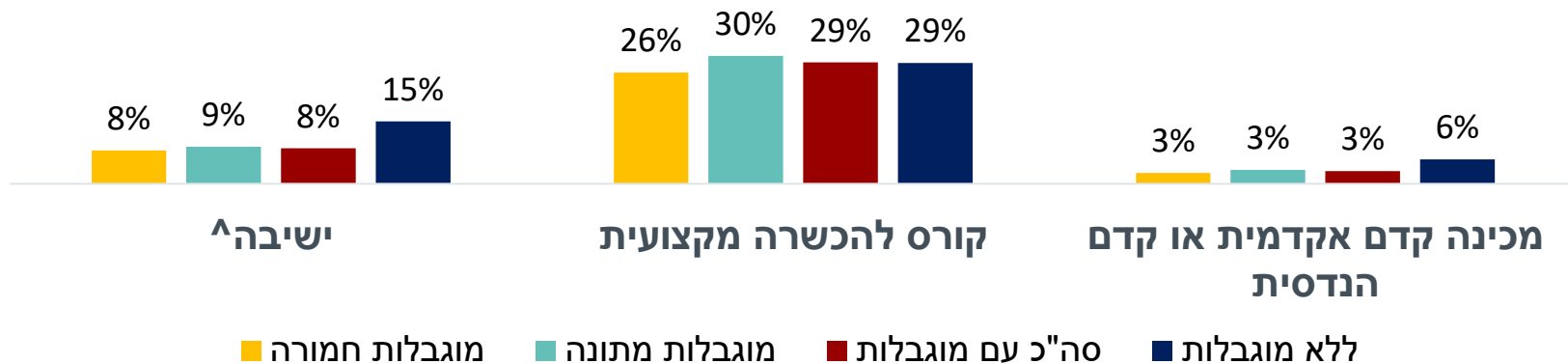
- עם מוגבלות: 46%
- ללא מוגבלות: 25%

השכלה אקדמית:

- עם מוגבלות: 20%
- ללא מוגבלות: 36%

שיעור הלומדים בישיבות, בהכשרות מקצועיות ובמכינות קדם אקדמיות

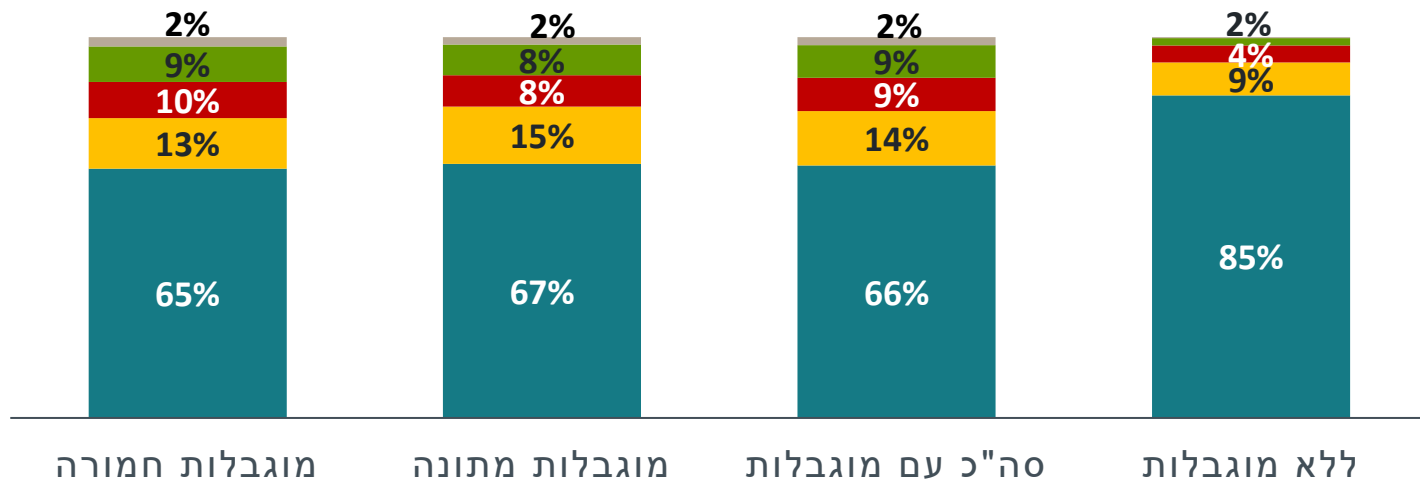
בני 20+, 2019 (אחוזים)

^ארק גברים יהודים שציינו שהם לומדים נשאלו שאלה זו

רמת בקיאות בשפה העברית לפי מוגבלות – דיבור

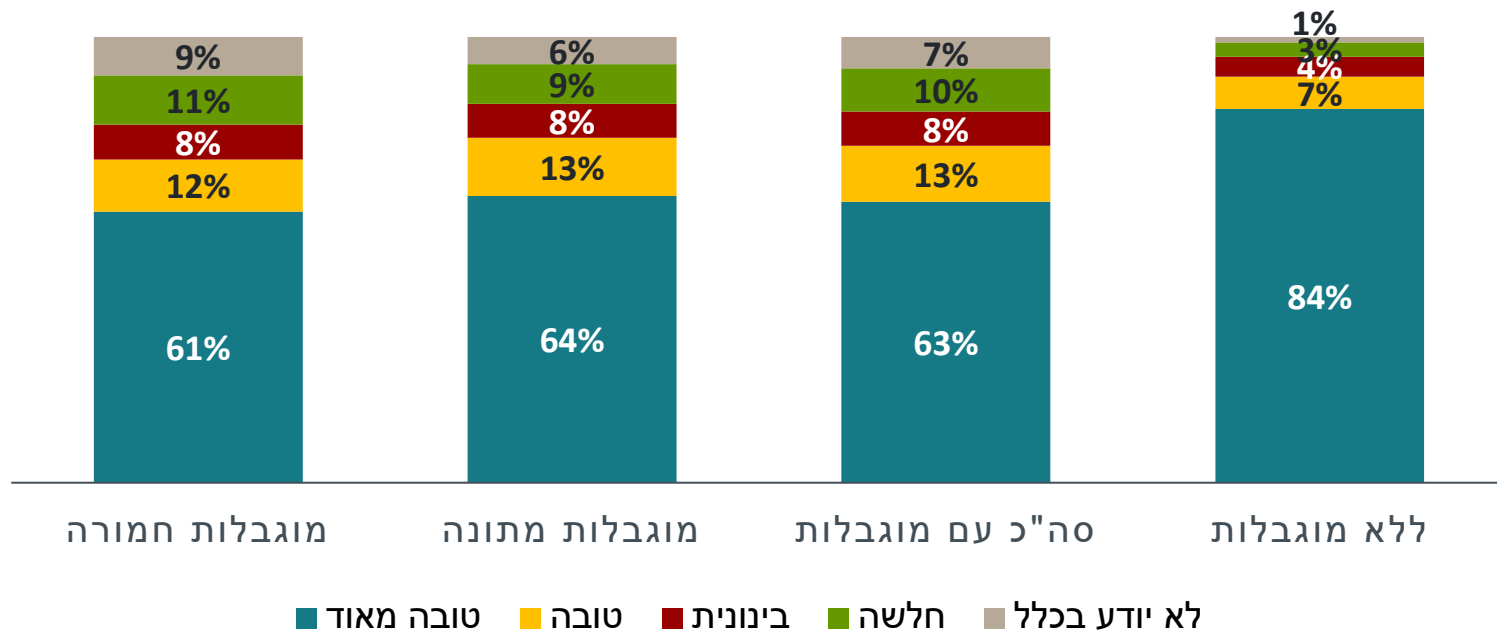
יהודים בני 20+, 2019 (אחוזים)

■ טובה מאוד ■ טובה ■ בינונית ■ חלשה ■ לא יודע בכלל

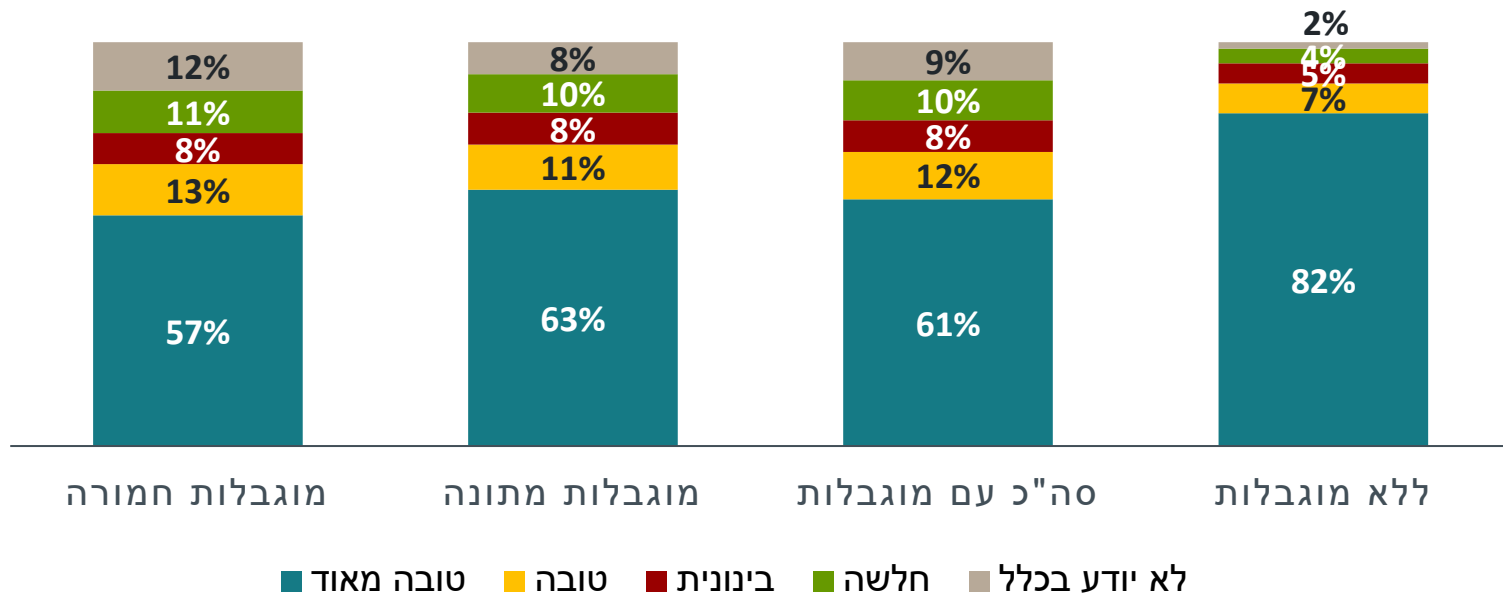
רמת בקיאות בשפה העברית לפי מוגבלות – קריאה

יהודים בני 20+, 2019 (אחוזים)

רמת בקיאות בשפה העברית לפי מוגבלות – כתיבה

יהודים בני 20+, 2019 (אחוזים)

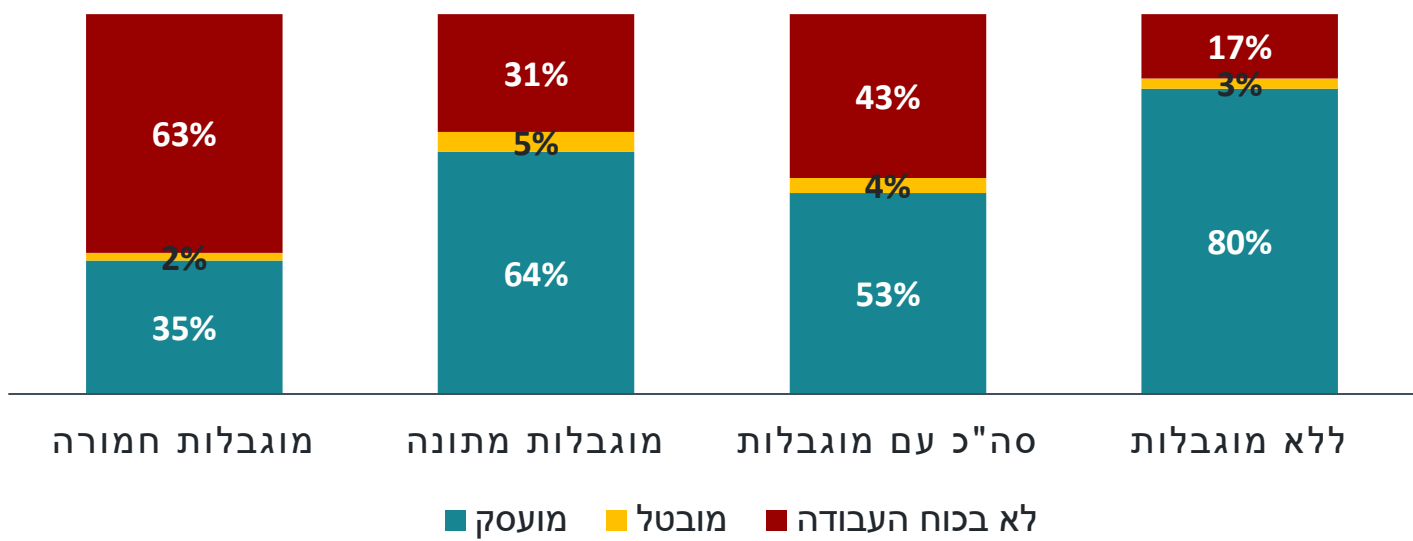

תעסוקה

שיעורי התעסוקה של אנשים עם מוגבלות

סטטוס התעסוקה של בני 20-64, לפי מידת מוגבלות, 2019 (באחוזים)

שיעורי המועסקים ושאינם שייכים לכוח העבודה

שיעור המועסקים בני 20-64:

- 53% מן אנשים עם מוגבלות
- 80% מן האנשים ללא מוגבלות

אנשים שאינם שייכים לכוח העבודה בני 20-64:

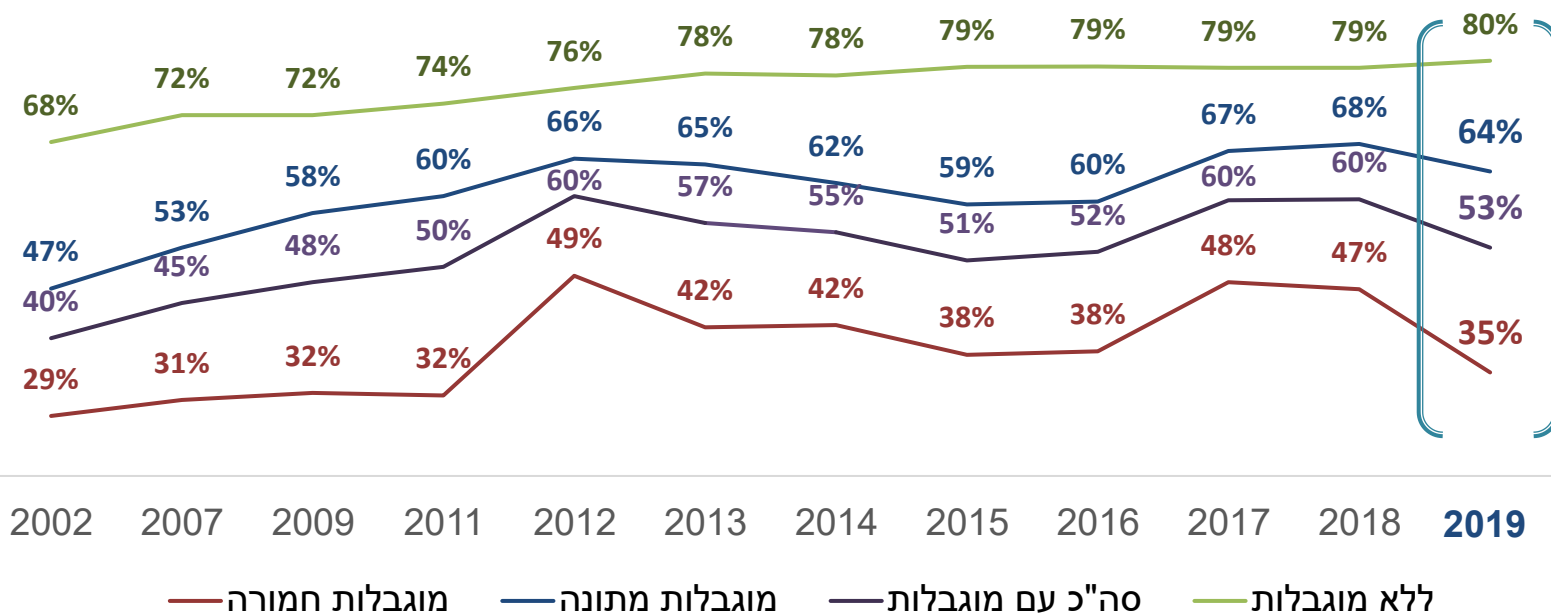
- 43% מן אנשים עם מוגבלות
- 17% מן האנשים ללא מוגבלות

מובטלים

- 4% מן אנשים עם מוגבלות
- 3% מן האנשים ללא מוגבלות

אחוז המועסקים בשנים נבחרות

שיעור האנשים העובדים במשרה חלקית

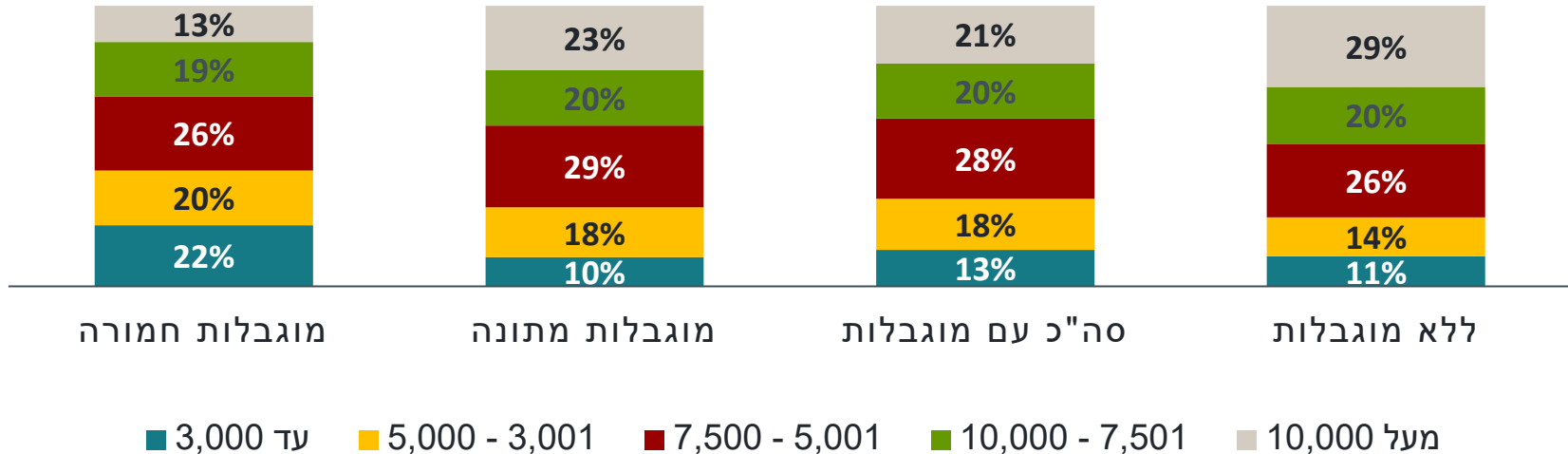
בני 20-64 העובדים במשרה חלקית, מקרב המועסקים, לפי מידת המוגבלות, 2019
(באחוזים)

גובה ההכנסה

שכר נטו לחודש בקרב עובדים בני 20-64, לפי מידת המוגבלות, 2019 (באחוזים)

ההכנסה של אנשים עם מוגבלות נמוכה יותר

שיעור העובדים בני 20-64 המרוויחים פחות מ-5,000 ₪ ברוטו לחודש:

- עובדים עם מוגבלות 31%
- עובדים ללא מוגבלות 25%

שיעור העובדים בני 20-64 המרוויחים יותר מ-7,500 ₪ ברוטו לחודש:

- עובדים עם מוגבלות 41%
- עובדים ללא מוגבלות 49%

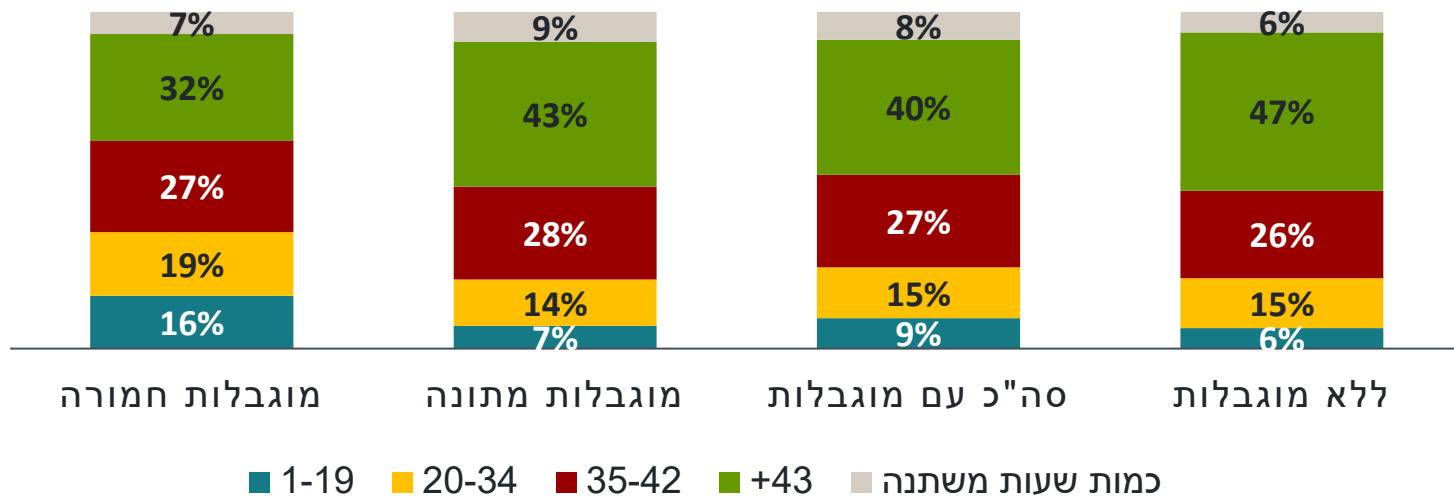
פערי השכר מושפעים מהיקף המשרה ומגובה השכר.

מועסקים לפי מספר שעות עבודה שבועיות

בני 20-64, 2019 (אחוזים)

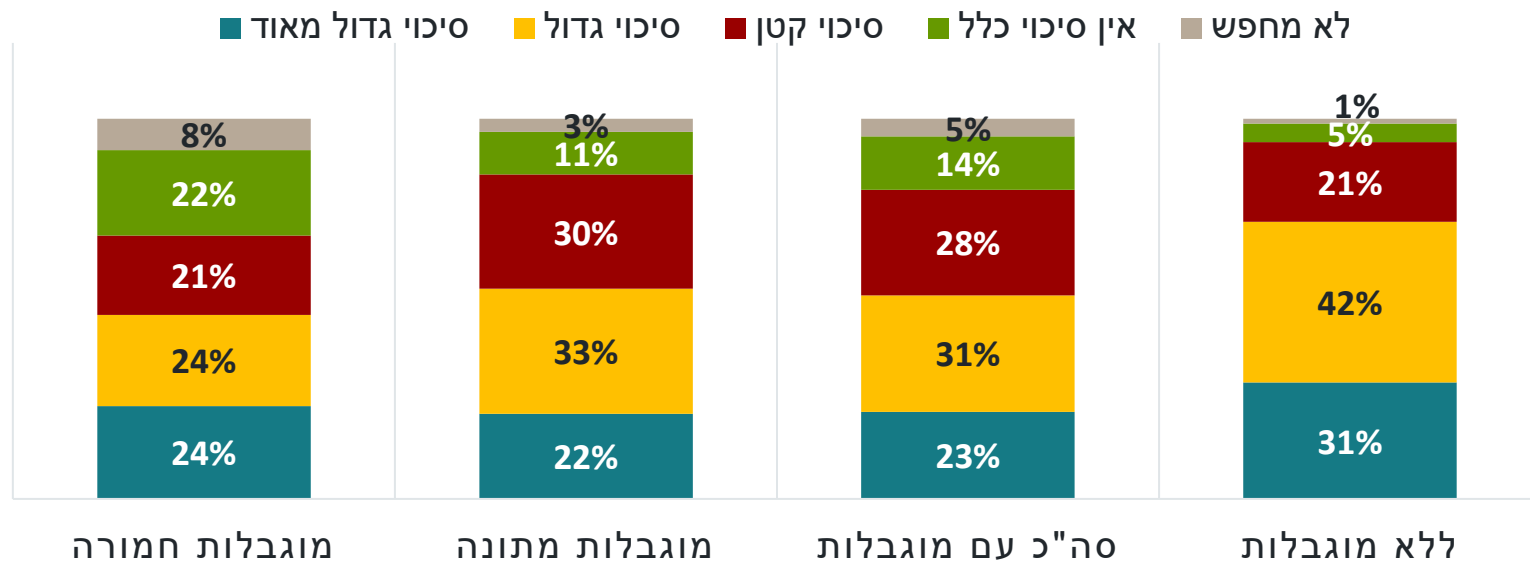

הערכה עצמית של הסיכוי למצוא עבודה לפי מידת מוגבלות

בני 20-64 מועסקים, 2019 (אחוזים)

אם תאבד את עבודתך, מה הסיכוי שתמצא עבודה אחרת, לפחות ברמת ההכנסה שיש לך כיום?

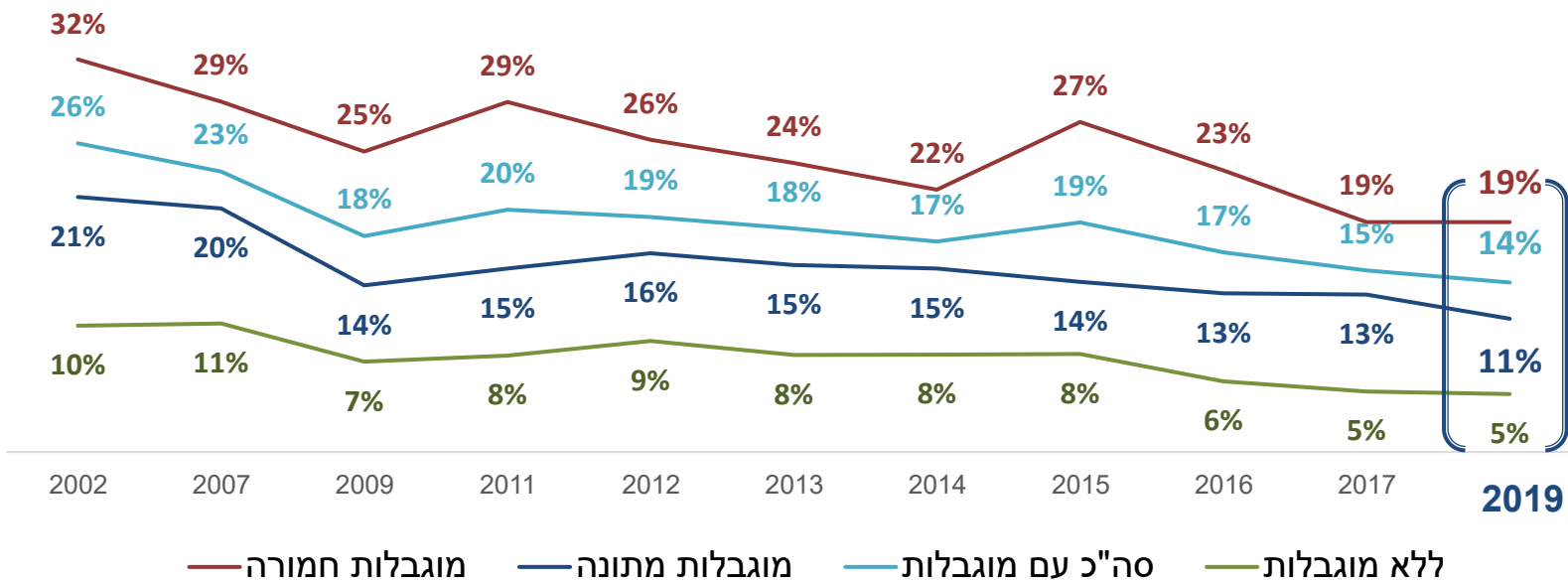

מצב כלכלי

אי יכולת לכסות את ההוצאות החודשיות

דיווח עצמי על חוסר הצלחה לכסות הוצאות חודשיות למזון, לחשמל, לטלפון ולהוצאות נוספות, לפי מידת המוגבלות, בני 20-64, 2019 (באחוזים)

אי יכולת לכסות את ההוצאות החודשיות

שיעור האנשים המדווחים כי הם כלל אינם מצליחים לכסות את ההוצאות החודשיות, 2019, בני 20-64:

- אנשים עם מוגבלות חמורה 19%
- אנשים עם מוגבלות מתונה 11%
- אנשים ללא מוגבלות 5%

שיעור האנשים המדווחים כי הם כלל אינם מצליחים לכסות את ההוצאות החודשיות, 2019, בני 65+ (לא בתרשים):

- אנשים עם מוגבלות חמורה 9%
- אנשים עם מוגבלות מתונה 4%
- אנשים ללא מוגבלות 2%

בני 20-64 שוויתרו על תרופות בשל קשיים כלכליים, 2019 :

- אנשים עם מוגבלות חמורה 29%
- אנשים עם מוגבלות מתונה 14%
- אנשים ללא מוגבלות 3%

בני +65 שוויתרו על תרופות בשל קשיים כלכליים, 2019 :

- אנשים עם מוגבלות חמורה 17%
- אנשים עם מוגבלות מתונה 7%
- אנשים ללא מוגבלות 2%

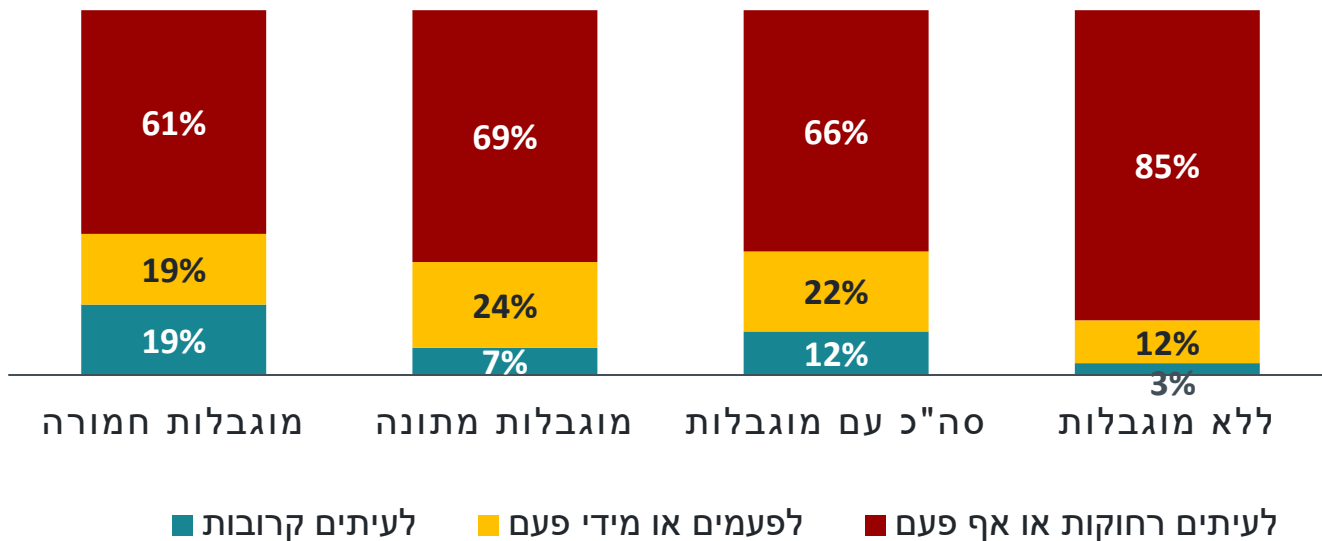

תמיכה חברתית

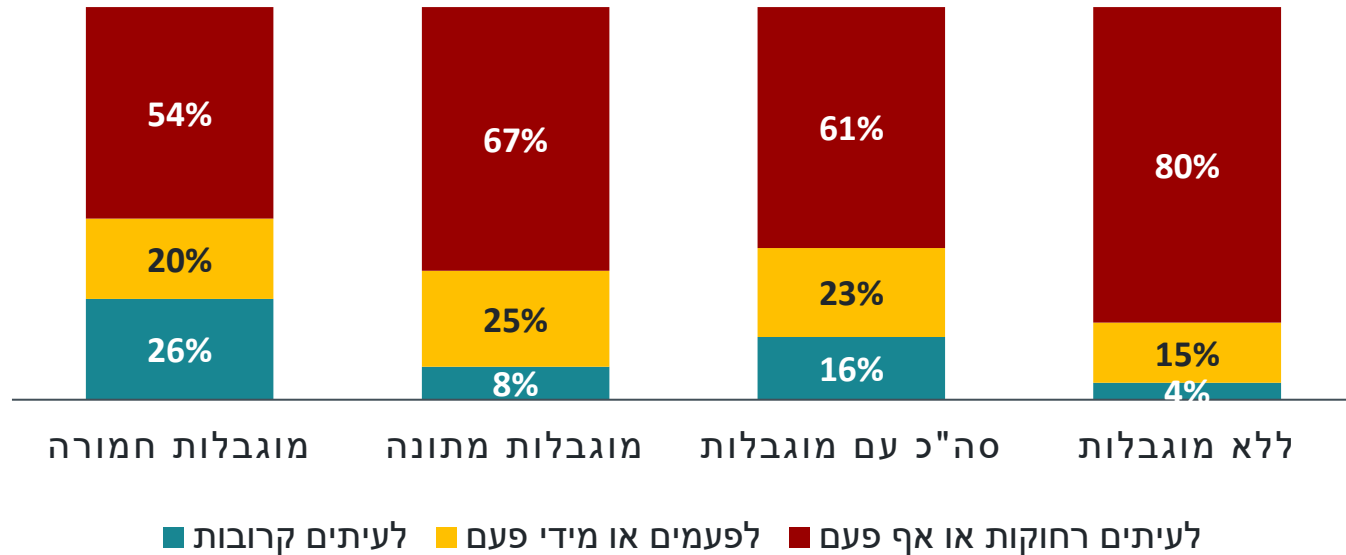
תחושת בדידות לפי מידת המוגבלות, בני 20-64

האם יש מצבים שבהם אתה מרגיש בדידות?

תחושת בדידות לפי מידת המוגבלות, בני 65+

(באחוזים) 2019

תחושת בדידות

בני 65+ החשים בדידות
לעיתים קרובות:

- אנשים עם מוגבלות 16%
- אנשים ללא מוגבלות 4%

בני 20-64 החשים בדידות
לעיתים קרובות:

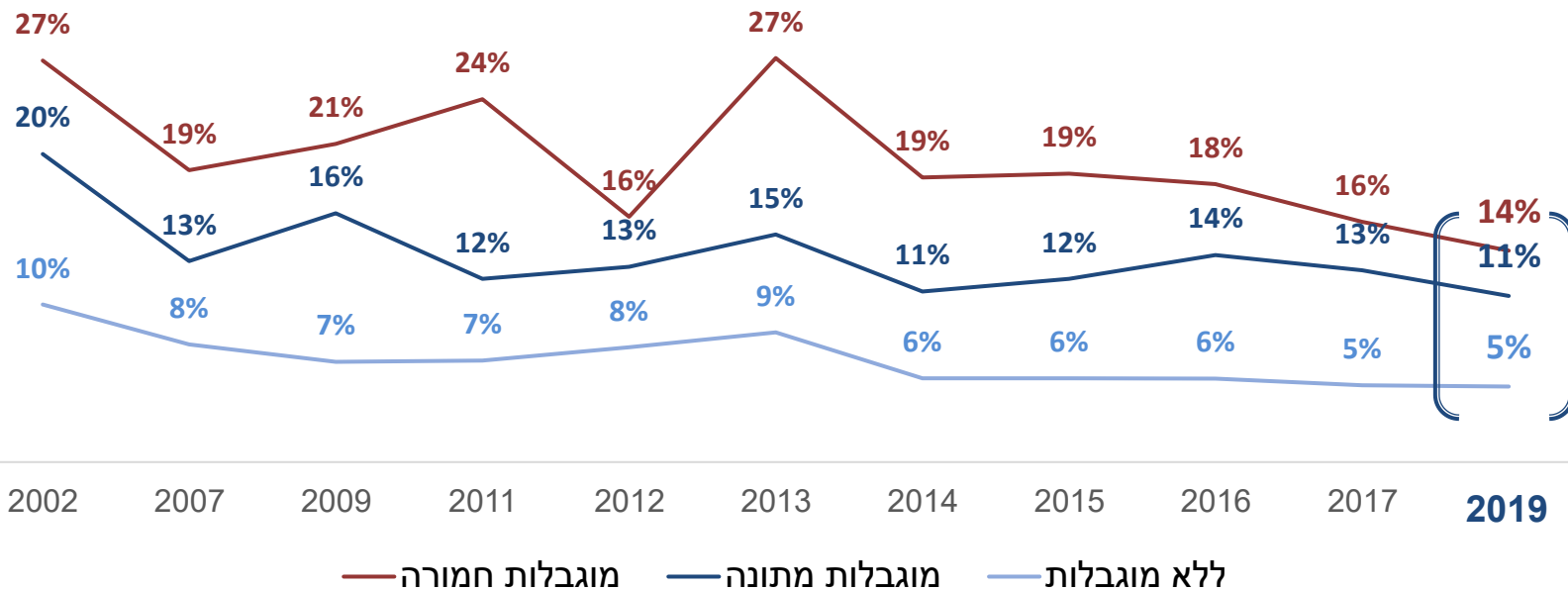
- אנשים עם מוגבלות 12%
- אנשים ללא מוגבלות 3%

תמיכה בשעת חירום, בני 20-64

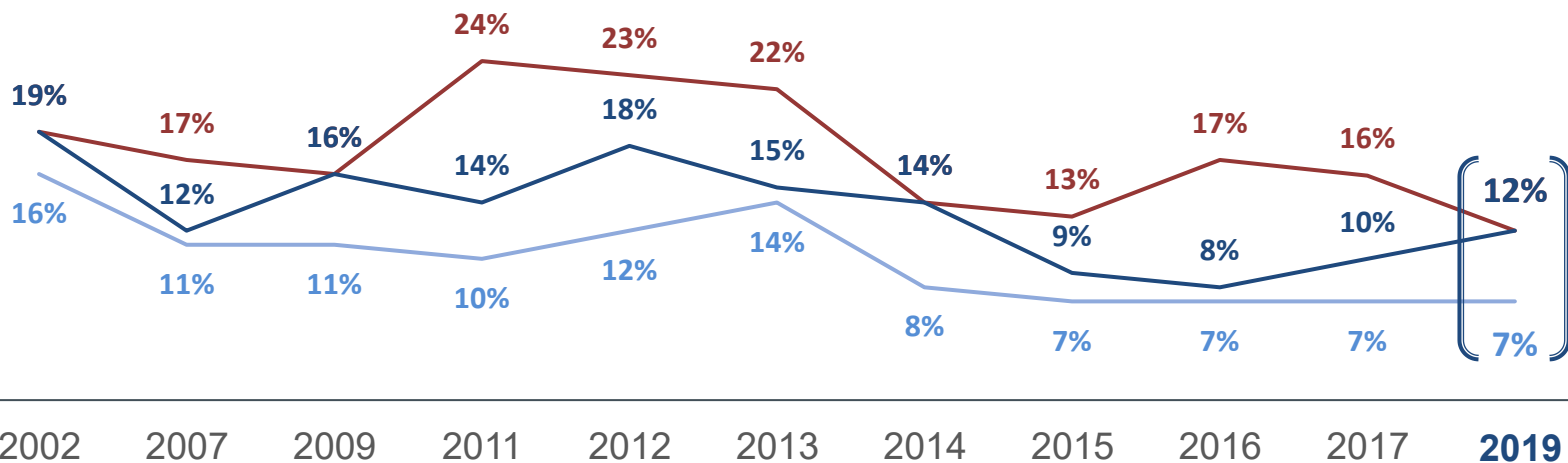
אין אדם שניתן לסמוך עליו בעת מצוקה או משבר, לפי מידת המוגבלות,
שנים נבחרות (באחוזים)

תמיכה בשעת חירום, בני 65+

אין אדם שניתן לסמוך עליו בעת מצוקה או משבר, לפי מידת המוגבלות, שנים נבחרות (באחוזים)

— מוגבלות חמורה — מוגבלות מתונה — ללא מוגבלות

תמיכה בשעת חירום

בני 65+ החשים כי אין להם על מי לסמוך
בעת מצוקה או משבר:

- אנשים עם מוגבלות חמורה 12%
- אנשים עם מוגבלות מתונה 12%
- אנשים ללא מוגבלות 7%

בני 20-64 החשים כי אין להם על מי לסמוך
בעת מצוקה או משבר:

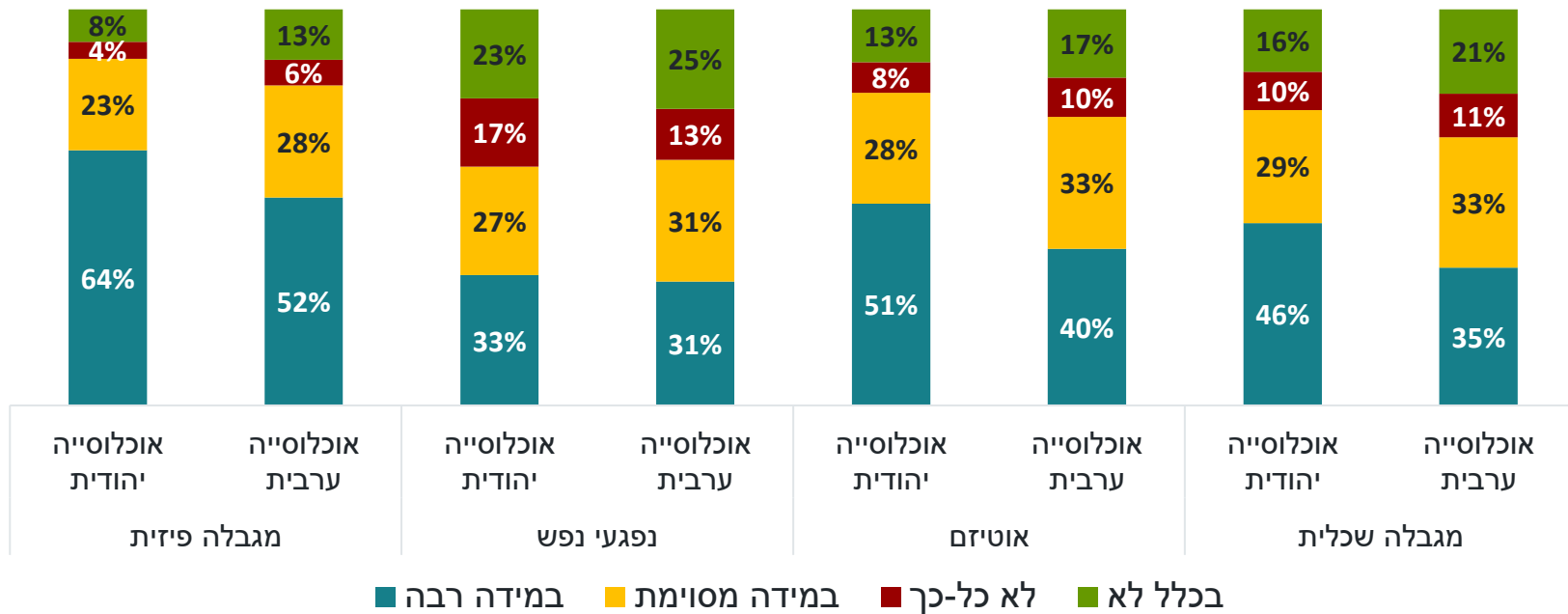
- אנשים עם מוגבלות חמורה 14%
- אנשים עם מוגבלות מתונה 11%
- אנשים ללא מוגבלות 5%

מוכנות להתגורר בשכנות לאנשים עם מוגבלות, לפי

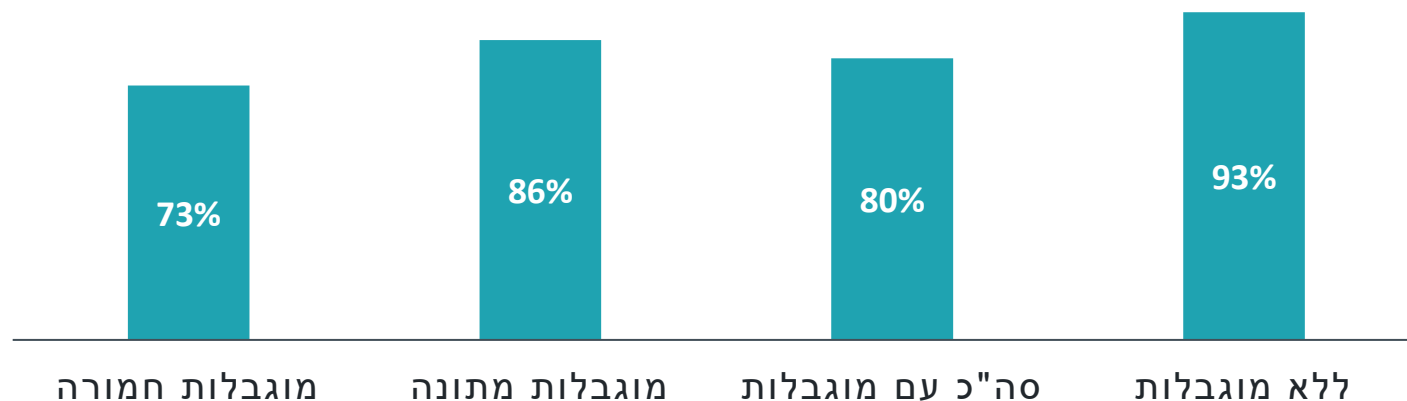
קבוצת אוכלוסייה בני 20+, 2019 (אחוזים)

שיעור האנשים שהצהירו כי יש להם חברים שאיתם הם נפגשים או מדברים בטלפון

בני 20+, 2019 (אחוזים)

שיעור האנשים שחושבים כי ניתן לבטוח במרבית האנשים

בני 20+, 2019 (אחוזים)

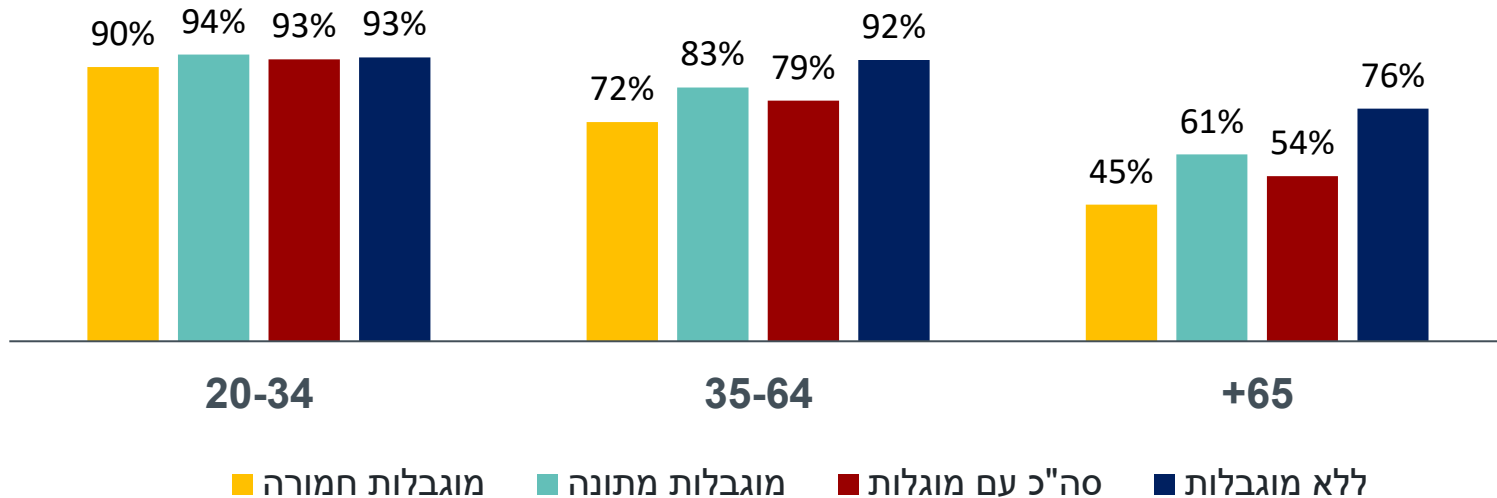

שימוש באינטרנט

שימוש באינטרנט

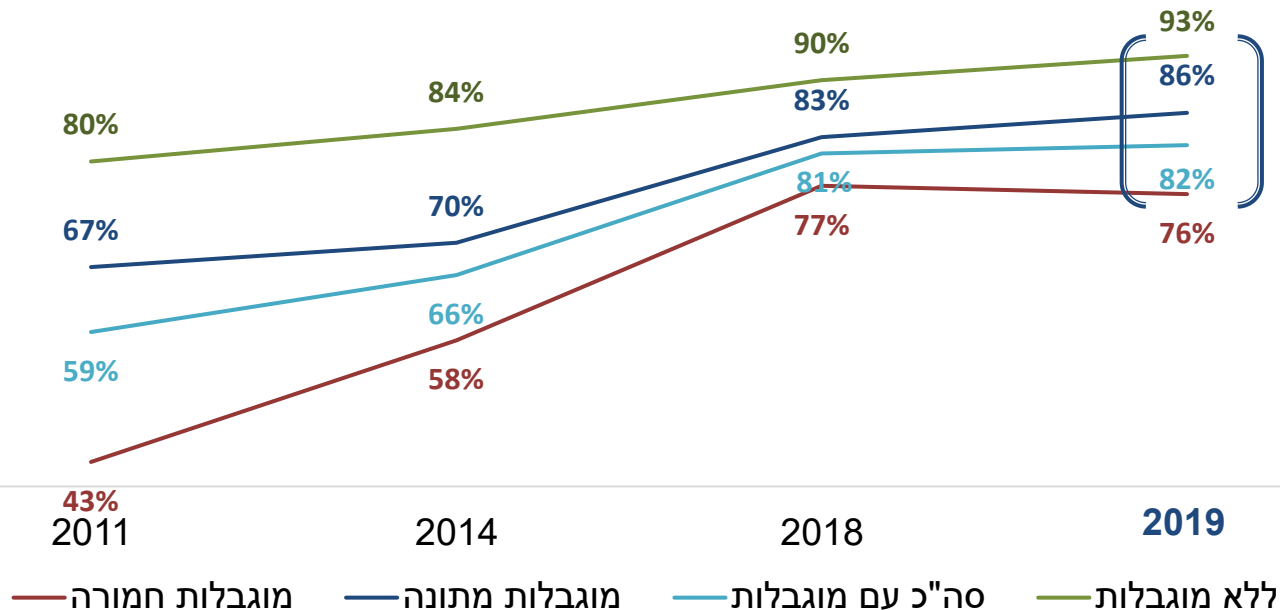
השתמשו באינטרנט בשלושת החודשים האחרונים, באמצעות מחשב או טלפון נייד (שדה מחושב), בני 20+, לפי קבוצות גיל, 2019 (באחוזים)

שימוש באינטרנט לאורך זמן

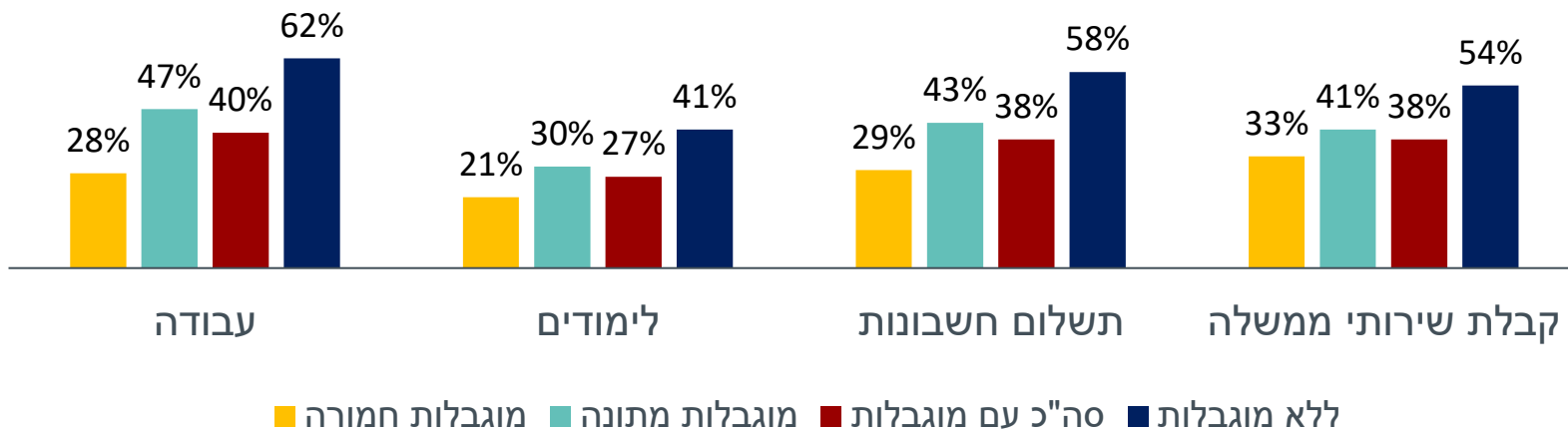
השתמשו באינטרנט בשלושת החודשים האחרונים, באמצעות מחשב או טלפון נייד (שדה מחושב), בשנים נבחרות, בני 20-64, 2019 (באחוזים)

"בשלושת החודשים האחרונים, האם השתמשת באינטרנט לצורך ... ?" בני 20-64

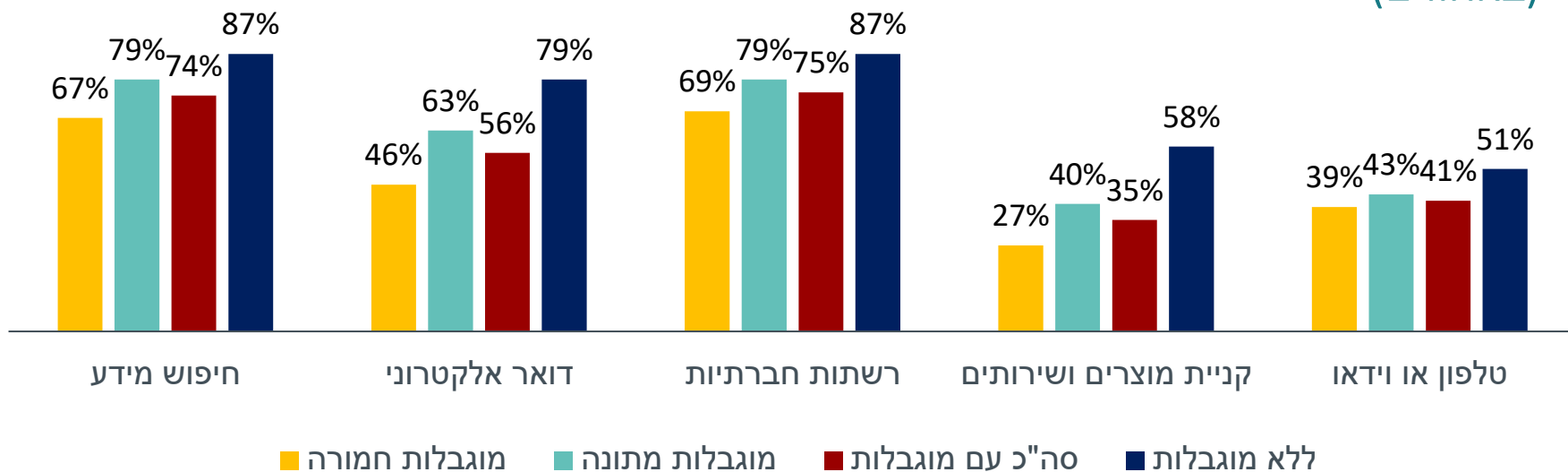
שימוש באינטרנט בשלושת החודשים האחרונים, נושאים נבחרים, בני 20-64, 2019 (באחוזים)

"בשלושת החודשים האחרונים, האם השתמשת באינטרנט לצורך ... ?" בני 20-64

שימוש באינטרנט בשלושת החודשים האחרונים, נושאים נבחרים, בני 20-64, 2019 (באחוזים)

**התנדבות, מעורבות
אזרחית ופוליטית**

עסקו בפעילות התנדבותית בשנים-עשר החודשים האחרונים, בני +20, 2019 (באחוזים)

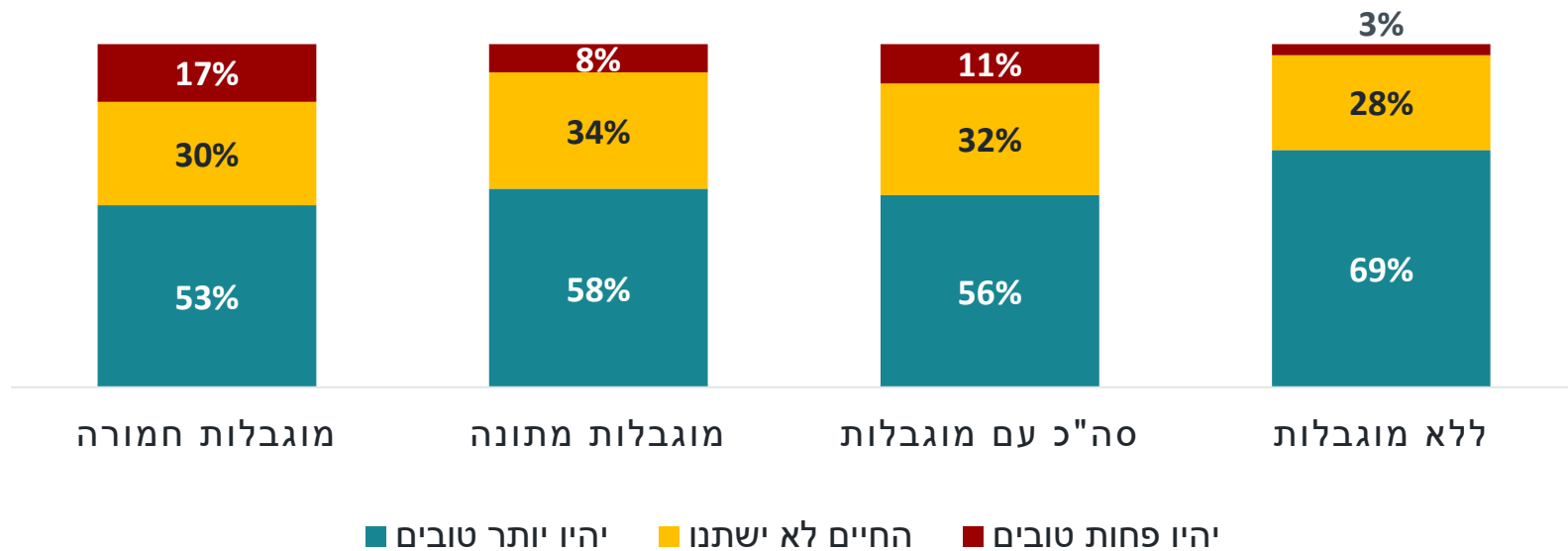

שביעות רצון מהחיים

"בשנים הקרובות, האם אתה חושב שבהשוואה להיום החיים שלך...?"

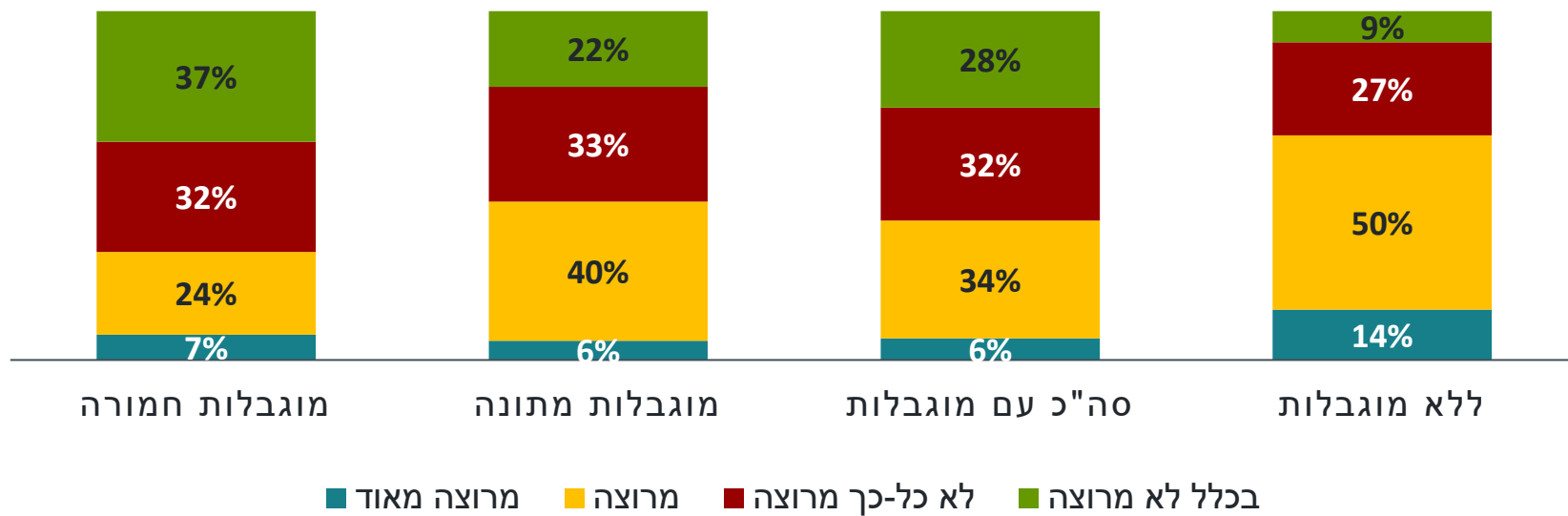
בני 20-64, 2019 (באחוזים)

"באופן כללי, האם אתה מרוצה ממצבך הכלכלי?"

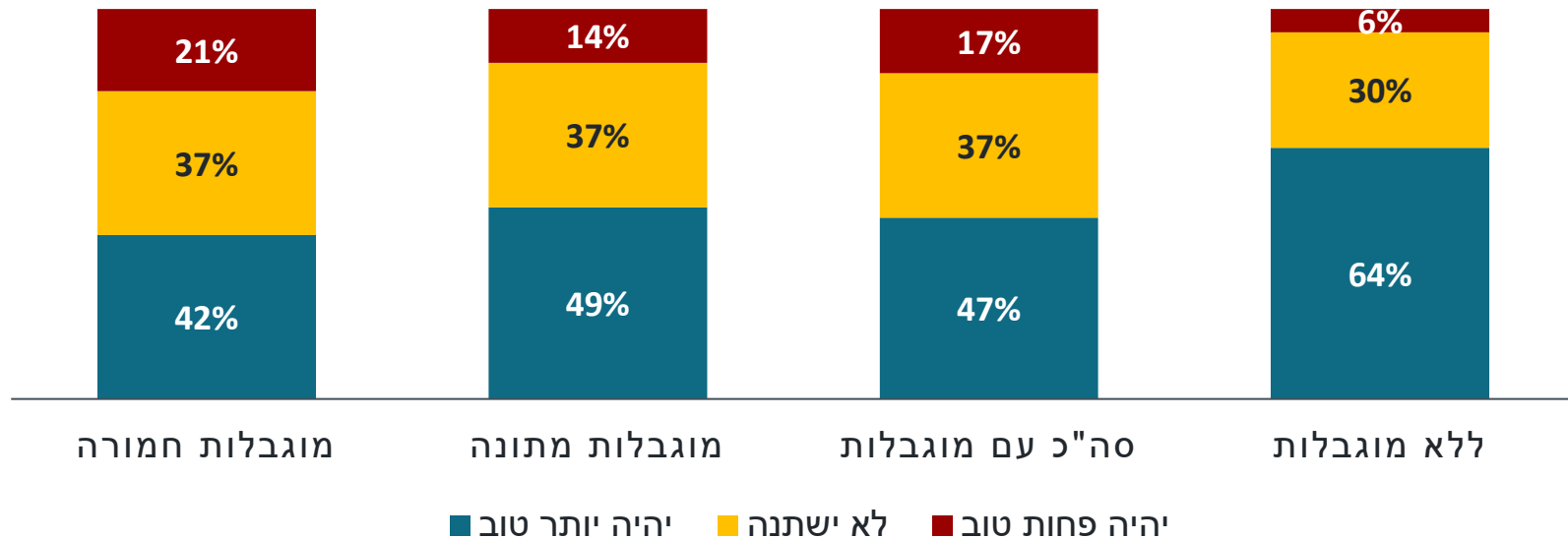
בני 20-64, 2019 (באחוזים)

"בשנים הקרובות, האם אתה חושב שבהשוואה להיום מצבך הכלכלי...?"

בני 20-64, 2019 (באחוזים)

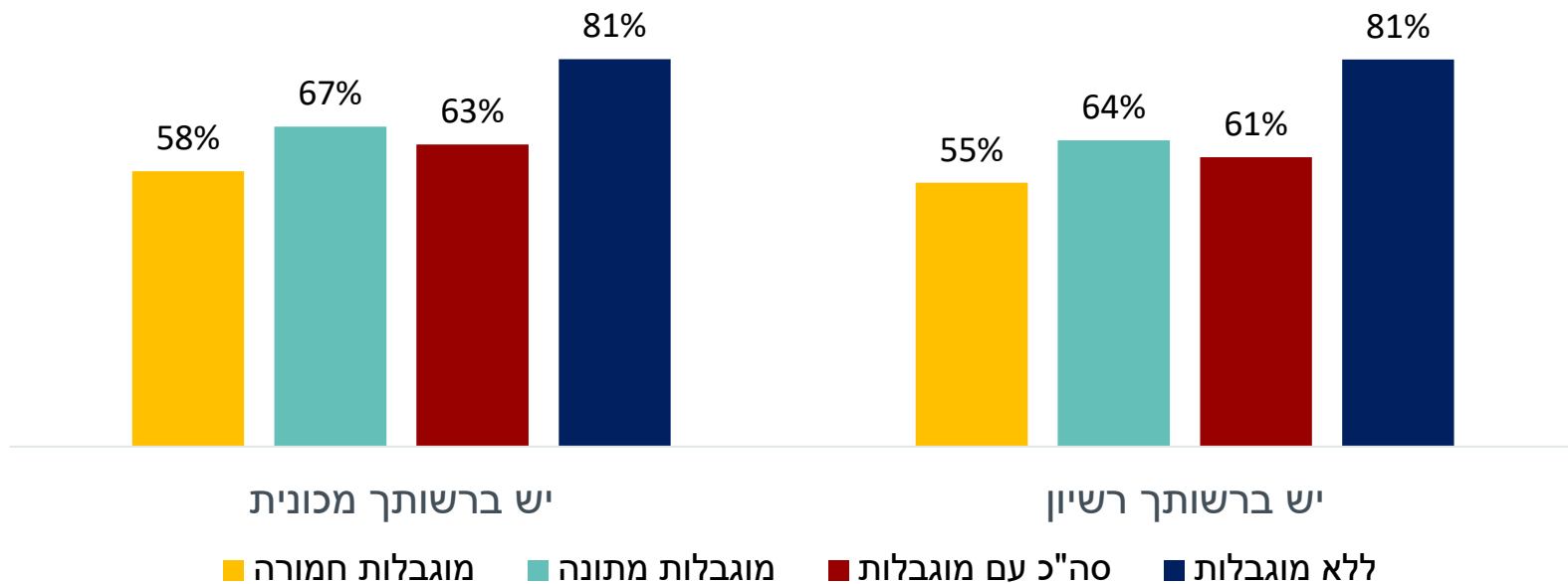

תחבורה

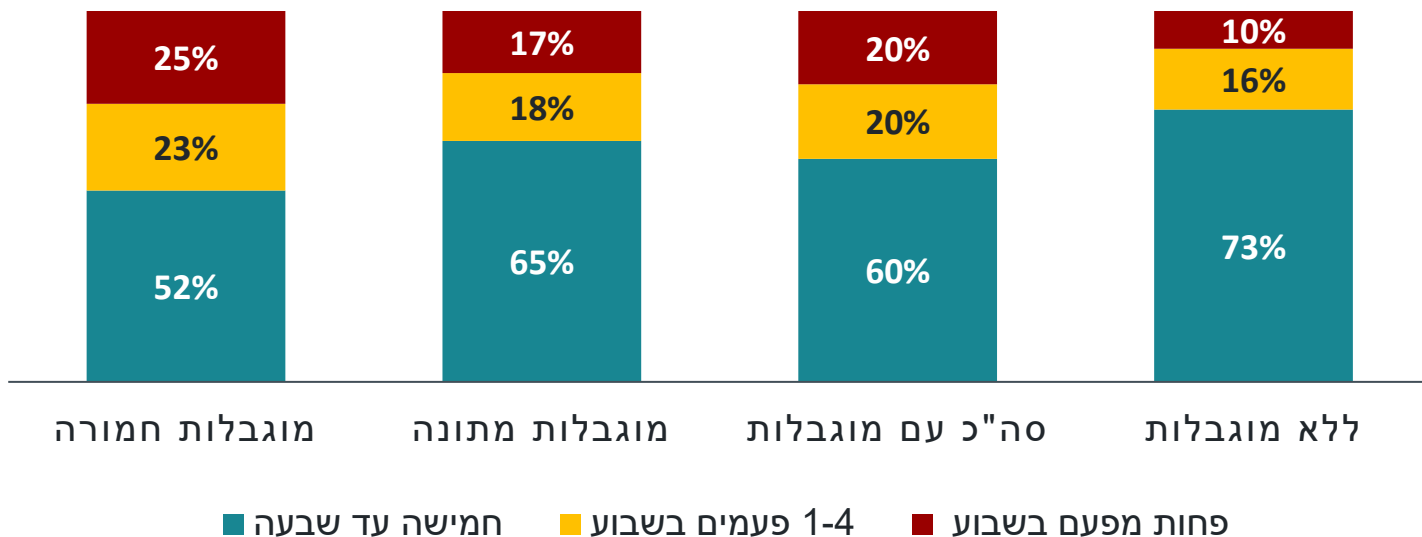
שיעור האנשים שברשותם רישיון או מכונית

בני 20+, 2019 (אחוזים)

"כמה ימים בשבוע נוהג ברכב?"[^]

בני 20+, בעלי רישיון נהיגה, 2019 (אחוזים)

טיפול וסיוע

שיעור האנשים שבביתם מועסק עוזר או מטפל המקבל תשלום לפי חומרת מוגבלות

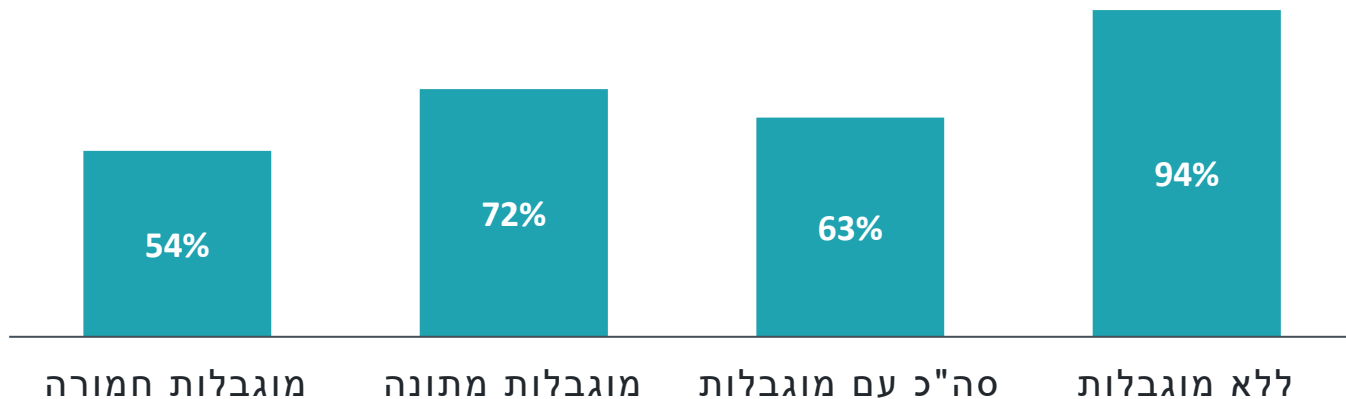
בני +20, 2019 (אחוזים)

שיעור האנשים המשלמים לעוזר או מטפל בביתם[^]

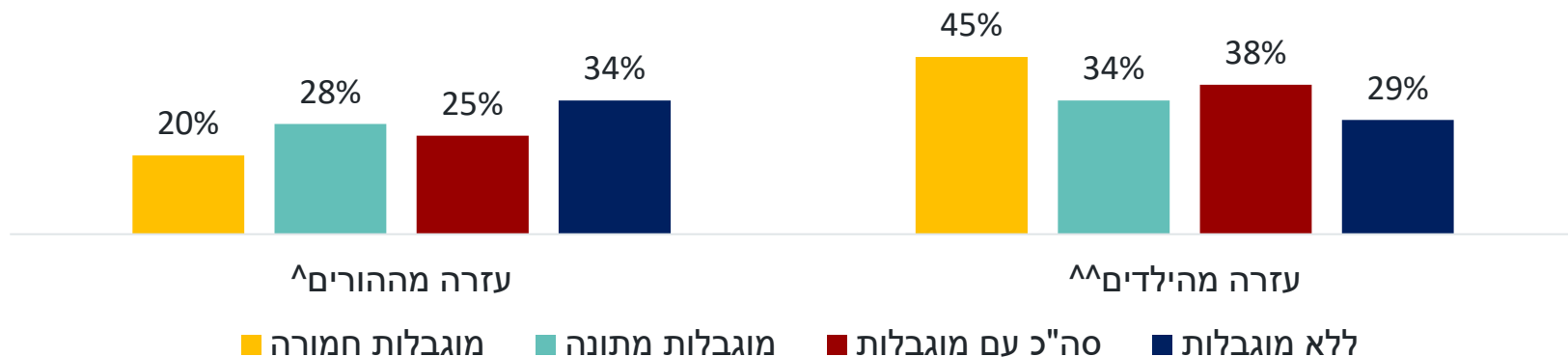
בני 20+, 2019 (אחוזים)

שיעור האנשים הנעזרים בהורים ובילדיהם

עזרה בסידורים, תיקונים ובישול,
בני 20+ לפי מוגבלות, 2019 (אחוזים)

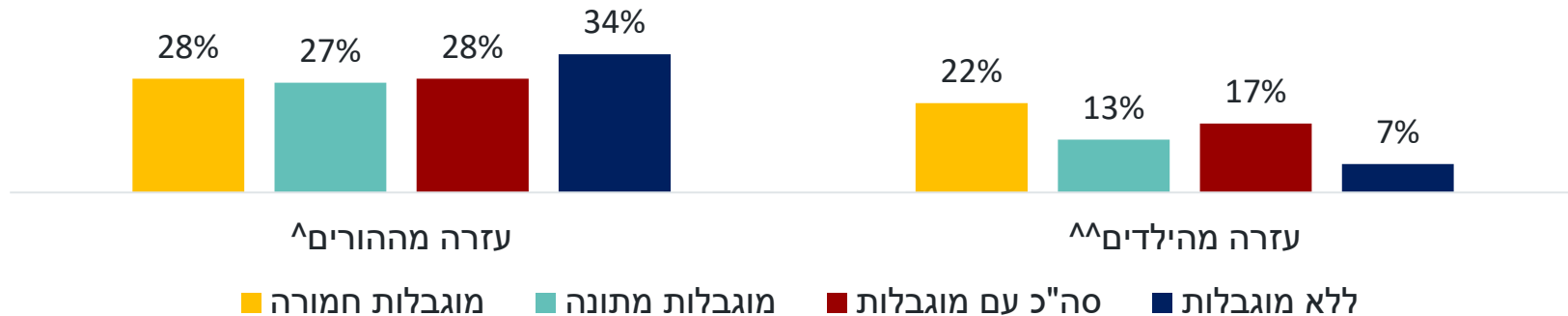
נשאלו רק נחקרים עד גיל 75 שההורים שלהם חיים בארץ ולא איתם באותו משק בית

נשאלו רק נחקרים שיש להם ילדים שאינם חיים איתם באותו משק בית

שיעור האנשים הנעזרים בהוריהם ובילדיהם

עזרה בכסף, תשלומים, וקניית מוצרים,
בני 20+ לפי מוגבלות, 2019 (אחוזים)

[^]נשאלו רק נחקרים עד גיל 75 שההורים שלהם חיים בארץ ולא איתם באותו משק בית

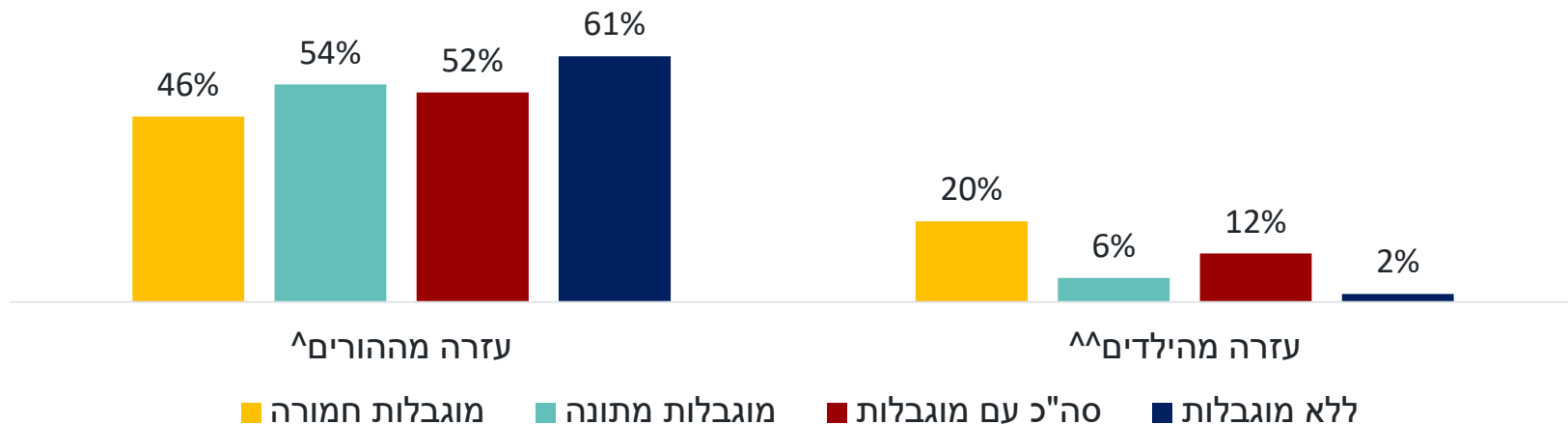
^{^^}נשאלו רק נחקרים שיש להם ילדים שאינם חיים איתם באותו משק בית

שיעור האנשים הנעזרים בהוריהם ובילדיהם

עזרה בטיפול,

בני +20 לפי מוגבלות, 2019 (אחוזים)

נשאלו רק נחקרים עד גיל 75 שההורים שלהם חיים בארץ ולא איתם באותו משק בית ושיש להם ילדים עד גיל 13
נשאלו רק נחקרים שיש להם ילדים שאינם חיים איתם באותו משק בית וזקוקים לעזרה בתפקוד יום-יומי

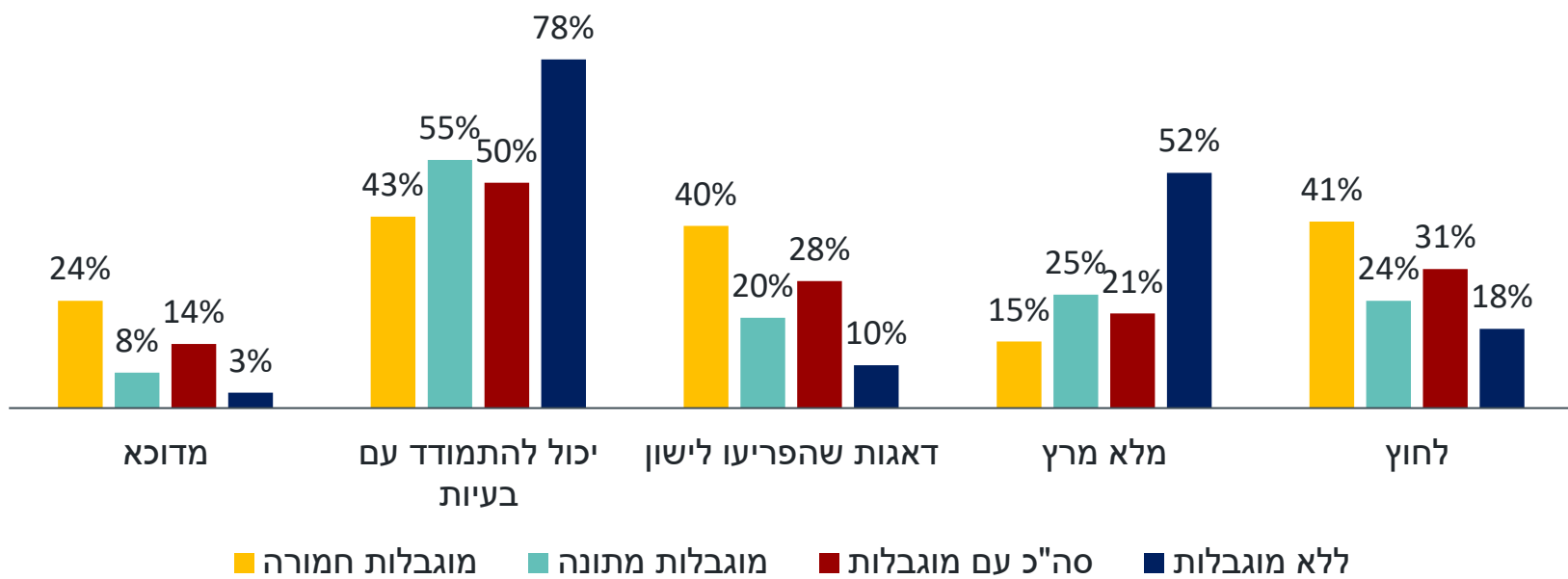

מצבים רגשיים

תדירות של מצבים רגשיים שונים

שיעור המשיבים שענו כי הם חשים תמיד או לעיתים קרובות רגשות אלו, בני 20+, 2019 (אחוזים)

סיכום

- נכון לשנת 2019 חיו בישראל כמיליון וחצי אנשים עם מוגבלות והם היו כ-20% מהאוכלוסייה.
- יש פערים בין אנשים עם מוגבלות לאנשים ללא מוגבלות בכל תחומי החיים. להלן מספר נתונים הממחישים זאת:

תעסוקה ומצב כלכלי

- בשנת 2019 (לפני משבר הקורונה) 53% מהאנשים עם מוגבלות היו מועסקים, וזאת לעומת 80% מהאנשים ללא מוגבלות; בקרב אנשים עם מוגבלות חמורה שיעור התעסוקה נמוך משמעותית ועמד על 35%.
- 42% מהאנשים עם מוגבלות העריכו כי אם יאבדו את מקום העבודה אין סיכוי או יש סיכוי קטן בלבד שימצאו עבודה אחרת באותה רמת הכנסה, לעומת 26% בקרב אנשים ללא מוגבלות.
- 28% מהאנשים עם מוגבלות בגילי העבודה כלל לא מרוצים ממצבם הכלכלי, לעומת 9% מהאנשים ללא מוגבלות.

לסיכום – המשך

השכלה

- אנשים עם מוגבלות פחות משכילים מאנשים ללא מוגבלות. למשל, ל-46% מהאנשים עם מוגבלות בגילי העבודה אין תעודת בגרות, לעומת 25% מהאנשים ללא מוגבלות.

פער דיגיטלי

- יש פער בקרב אנשים מעל גיל 35: 76% מהאוכלוסייה ללא מוגבלות בגילי +65 משתמשים באינטרנט באמצעות מחשב או טלפון נייד, אך רק 54% מהאנשים עם מוגבלות מדווחים כי הם עושים כך. בקרב בני 35-64 יש פער קטן יותר, כאשר 92% מהציבור ללא מוגבלות משתמש באינטרנט ורק 79% מהציבור עם מוגבלות משתמש באינטרנט.

לסיכום – המשך

קשיים רגשיים

- 15% מהאנשים ללא מוגבלות בגילי עבודה ציינו כי הם מרגישים בדידות לעיתים קרובות, לפעמים או מדי פעם וזאת לעומת 34% מהאנשים עם מוגבלות.
- אנשים עם מוגבלות חשים רגשות שליליים בתדירות גבוהה יותר מאנשים ללא מוגבלות. למשל 31% העידו כי הם חשים לחוצים תמיד או לעיתים קרובות, לעומת 18% מהאנשים ללא מוגבלות. 28% דיווחו על דאגות שהפריעו לישון לעומת 10% מהאנשים ללא מוגבלות.

לסיכום – המשך

יחס החברה

- אנשים עם מוגבלות נתקלים בעמדות שליליות בחברה. כך למשל, רק כשליש הביעו נכונות להתגורר בסמוך לאנשים עם מוגבלות נפשית.
- באוכלוסייה הערבית העמדות השליליות כלפי אנשים עם מוגבלות נפוצות יותר מאשר באוכלוסייה היהודית. למשל: רק 52% מהאנשים באוכלוסייה הערבית הביעו נכונות להתגורר בשכנות לאנשים עם מוגבלות פיזית לעומת 64% באוכלוסייה היהודית, ו-35% מהאנשים באוכלוסייה הערבית הביעו נכונות להתגורר בשכנות לאנשים עם מוגבלות שכלית לעומת 46% מהאנשים באוכלוסייה היהודית.

תחבורה

- ל-61% מהאנשים עם מוגבלות יש רישיון נהיגה לעומת 81% מהאנשים ללא מוגבלות.
- ל-63% מהאנשים עם מוגבלות יש מכונית לעומת 81% מהאנשים ללא מוגבלות.

נספח: שאלות הזיהוי של אנשים עם מוגבלות בסקר החברתי

האם יש לך בעיה בריאותית או פיזית כלשהי? הכוונה לבעיה הקיימת שישה חודשים או יותר.

1. כן

2. לא

3. לא ידוע / מסרב לענות

האם בעיה זו מפריעה לך בפעולות יום-יומיות?

1. מפריעה מאוד

2. מפריעה

3. לא כל כך מפריעה

4. בכלל לא מפריעה

- אדם עם מוגבלות = מי שהשיב כי יש לו בעיה, ושהבעיה מפריעה לו או מפריעה מאוד
- אדם עם מוגבלות חמורה = השיב שהבעיה מפריעה מאוד
- אדם עם מוגבלות מתונה = הבעיה מפריעה